

2024

DIAGNOZA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA TERENIE
GMINY MILANÓW

GMINA MILANÓW
UL. KOŚCIELNA 11A
21-210 MILANÓW

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	2
1.1. Cele i ogólne założenia badania.....	2
1.2. Problematyka badawcza	3
2. METODOLOGIA BADANIA.....	4
2.1. Uzasadnienie i wybór techniki badawczej.....	4
2.2. Dobór próby.....	5
2.3. Narzędzia badawcze.....	6
3. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	6
3.1. Struktura badanej próby.....	7
3.2. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	8
3.3. Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	13
3.4. Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	15
3.5. Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	18
3.6. Gmina wobec problemów społecznych – opinia mieszkańców.....	25
4. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY	26
4.1. Struktura badanej próby.....	27
4.2. Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży.....	27
4.3. Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży.....	33
4.4. Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży.....	35
4.5. Profilaktyka z perspektywy dzieci i młodzieży.....	38
4.6. Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży.....	40
5. WNIOSKI I REKOMEDNACJE.....	45

1. WPROWADZENIE

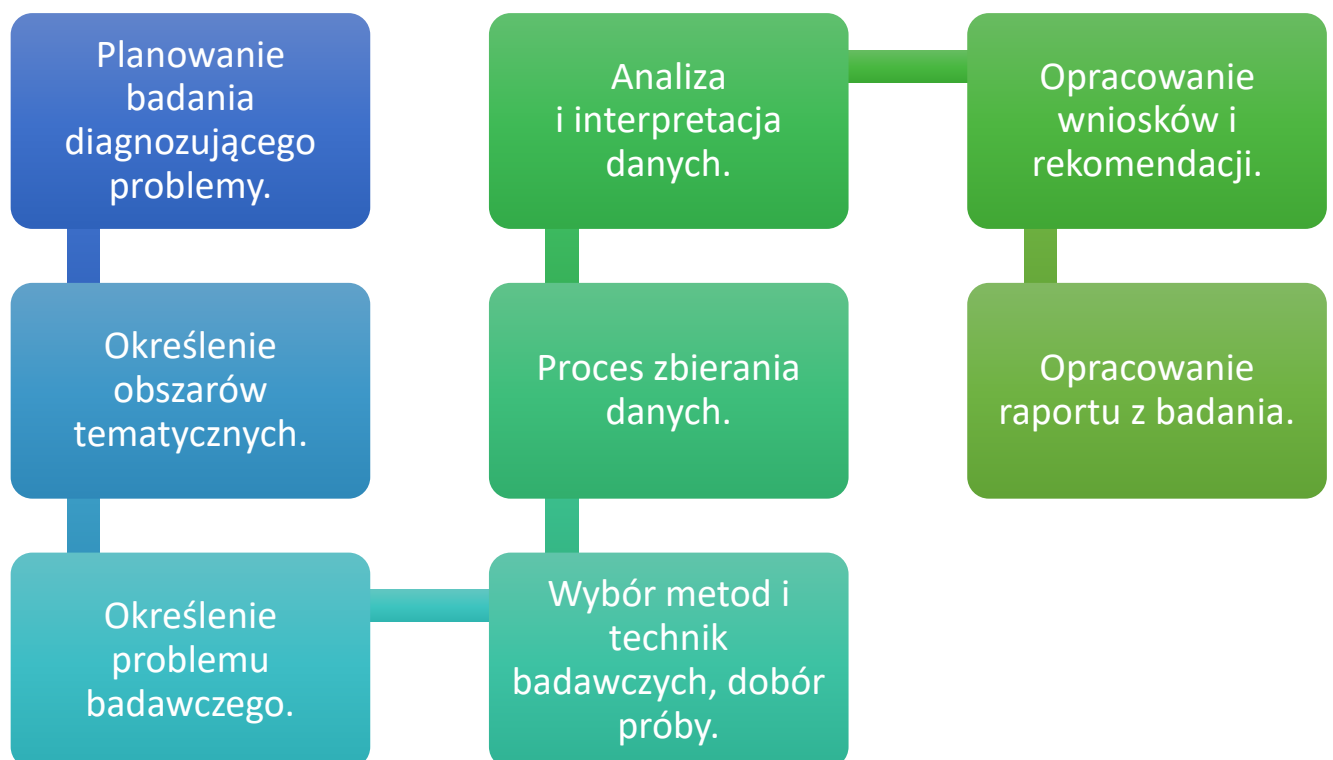
1.1. Cele i ogólne założenia badania

Poniższa diagnoza społeczna ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych na terenie gminy Milanów. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemów uzależnień wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców,
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

Graf.1. Schemat działań badawczych.



1.2. Problematyka badawcza

Celem przeprowadzonych badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy. Badany obszar dotyczył poniższych kwestii:

- Problem alkoholowy
 - Problem nikotynowy
 - Problem narkotykowy
 - Problem przemocy
-
- **Problem alkoholowy (alkoholizm)** - według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”¹. Problem alkoholowy jest jednym z najpoważniejszych i najpowszechniejszych problemów społeczeństwa polskiego, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w niniejszej diagnozie.
 - **Problem narkotykowy (narkomania)** - według ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”.² W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy;
 - **Problem nikotynowy (nikotynizm)** - jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia oraz dostępności dla dzieci

¹ T. Pilch, *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, str. 92.

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 1939).

i młodzieży szkolnej na terenie gminy, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców Gminy Milanów.

- **Zjawisko przemocy domowej** - w polskim porządku prawnym charakterystykę i definicję zjawiska przemocy w rodzinie zawiera Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. *„O przeciwdziałaniu przemocy w domowej”* Wskazano w niej, iż za „przemoc domową” uważa się jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Charakterystyczną cechą przemocy domowej jest wykorzystanie przez sprawców posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonych zachowań. Z tego powodu osobami doznającymi przemocy są najczęściej osoby, które w strukturze danej rodziny są zależne od swych opiekunów lub bliskich.
- **Zjawisko przemocy rówieśniczej** - *„wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”³*. Coraz powszechniejszym rodzajem agresji rówieśniczej jest dręczenie jednych uczniów przez drugich, które często ma miejsce także w środowisku wirtualnym (cyberprzemoc). Przemoc rówieśnicza może przybierać formę przemocy bezpośredniej oraz pośredniej. Sprawcą przemocy rówieśniczej może być pojedyncza osoba lub grupa.

2. METODOLOGIA BADANIA

2.1. Uzasadnienie i wybór techniki badawczej

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród: dorosłych mieszkańców oraz uczniów uczęszczających do szkoły

³ I. Pospieszyl, *Patologie społeczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

podstawowej i ponadpodstawowej. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

Wśród mieszkańców i w przypadku uczniów zastosowano badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej (CAWI).

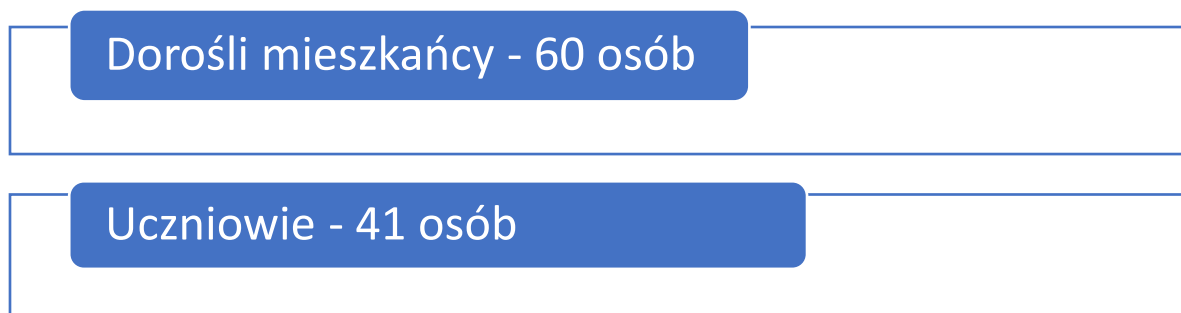
2.2. Dobór próby

Badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, należy kierować się tym, jaki jest cel badań. Zróżnicowany dobór próby umożliwia pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Na potrzeby niniejszej diagnozy zdecydowano się na zastosowanie nieprobabilistycznego doboru próby losowej, ze względu na fakt, iż był on najbardziej odpowiedni do ustalonych celów badawczych.

Badania zostały przeprowadzane w 2024 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 101 osób. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Poniższy wykres przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej:

Graf. 2. Schemat próby badawczej:



2.3. Narzędzia badawcze

Kwestionariusz ankiety opracowanej na potrzeby niniejszej diagnozy można podzielić na 3 części.

- 1. Część adresowo-tytułową** - umieszcza się ją na pierwszej stronie ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla respondenta.
- 2. Część merytoryczną** - zawarte są w niej nasze pytania dotyczące badanych zagadnień.
- 3. Część metryczkową** - zawarte są w niej dane dotyczące respondenta. Są to np. płeć, przedział wiekowy. Informacje te pozwalają na korelacje z innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy.

3. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Próba składająca się z dorosłych mieszkańców gminy została poproszona o wypełnienia ankiety, w której udzielali odpowiedzi na pytania dotyczące problemów społecznych. W kwestionariuszu znalazły się pytania odnoszące się do kwestii alkoholu, narkotyków, papierosów, zjawiska przemocy oraz działań Gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Badanie zostało podzielone na bloki dotyczące następujących problemów:

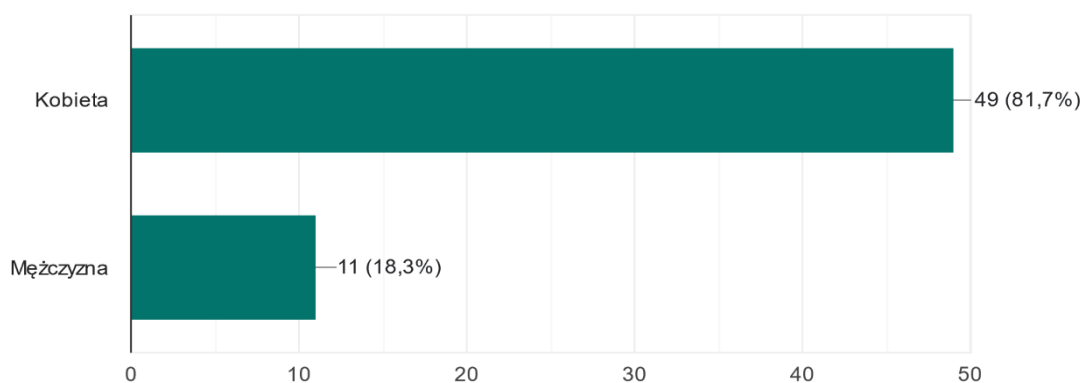
- spożywanie alkoholu
- palenie papierosów
- zażywanie narkotyków
- przemoc
- ocena działań gminy

W sumie respondenci udzielili odpowiedzi na 37 pytań, a do ankiety dołączona została metryczka pozwalająca na ustalenie między innymi: wieku i płci respondentów.

3.1. Struktura badanej próby

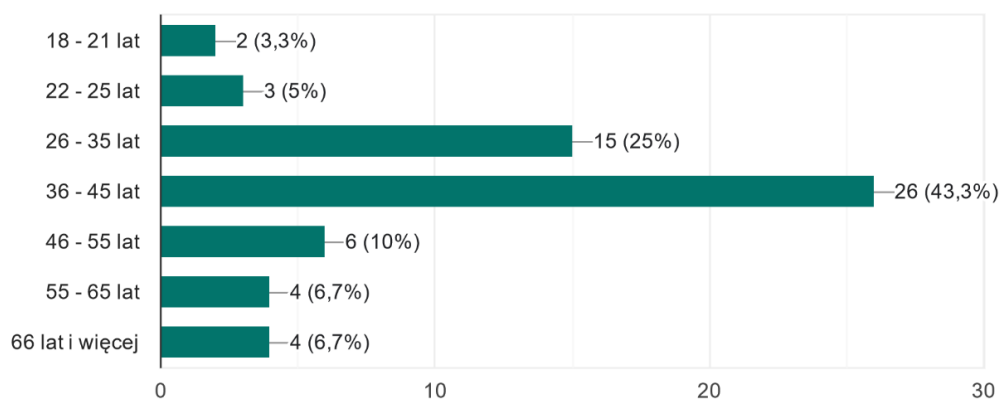
W badaniu dotyczącym problemów społecznych w gminie Milanów wzięło udział 60 dorosłych mieszkańców. Analizując rozkład próby ze względu na płeć można zauważyć, iż różnica pomiędzy liczbą kobiet (81,70%) i mężczyzn (18,30%) – jest znacząca.

Wyk. 1. Płeć:



Najliczniejszą część badanej próby stanowiły osoby w wieku 36–45 lat, tj. 43,30%. Osoby w wieku 26 – 35 lat tworzyły 25,00% badanej społeczności. 10,00% to osoby w wieku 46-55lat, 6,70% osób to ankietowani w wieku 55 – 65 lat oraz 66 lat i więcej, zaś w wieku 22-25 lat - było 5,00% respondentów. 3,30% to osoby w wieku 18-21 lat.

Wyk. 2. Wiek:

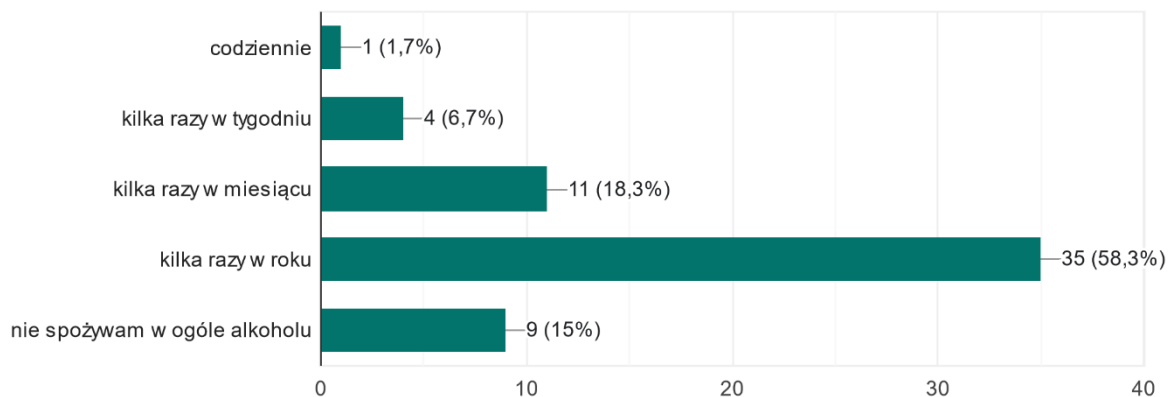


3.2. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Pierwszą omawianą kwestią był problem alkoholowy wśród mieszkańców gminy Milanów. Jego celem było oszacowanie skali problemu alkoholowego w gminie oraz sprawdzenie wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu.

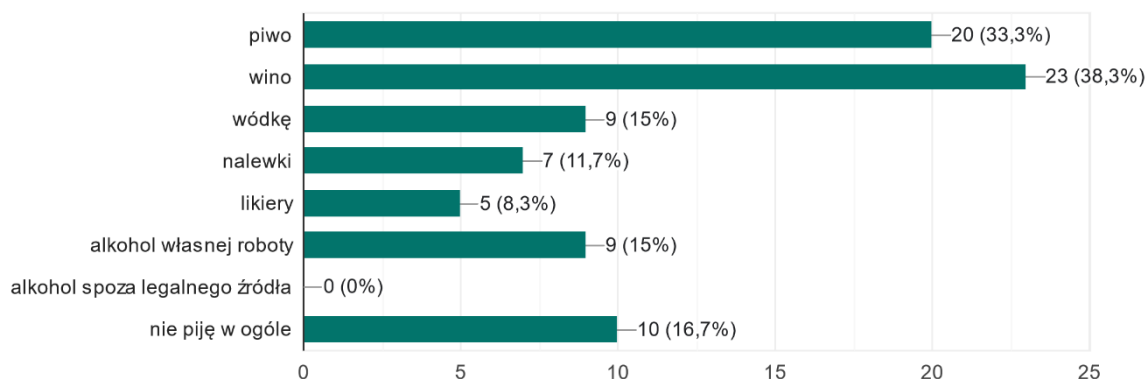
Na początek mieszkańców zapytano jak często zdarza im się spożywać alkohol. Dobrą informacją jest fakt, iż jedynie 1,70% osób zadeklarowało, że spożywa alkohol codziennie. 6,70% osób zdarza się to kilka razy w tygodniu, 18,30% osób spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, zaś 58,30% osób kilka razy w roku. 15,00% nie spożywa w ogóle alkoholu. Dane te pokazują, iż skala uzależnień alkoholowych w gminie nie jest bardzo duża.

Wyk. 3. Jak często spożywa Pan/i alkohol?



Najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród mieszkańców gminy Milanów jest wino – najczęściej wybiera je 38,30% mieszkańców. W dalszej kolejności ankietowani wskazywali także na: piwo (33,30%), wódkę (15,00%), alkohol własnej roboty (15,00%), nalewki, (11,7%)a także likiery (8,30%).

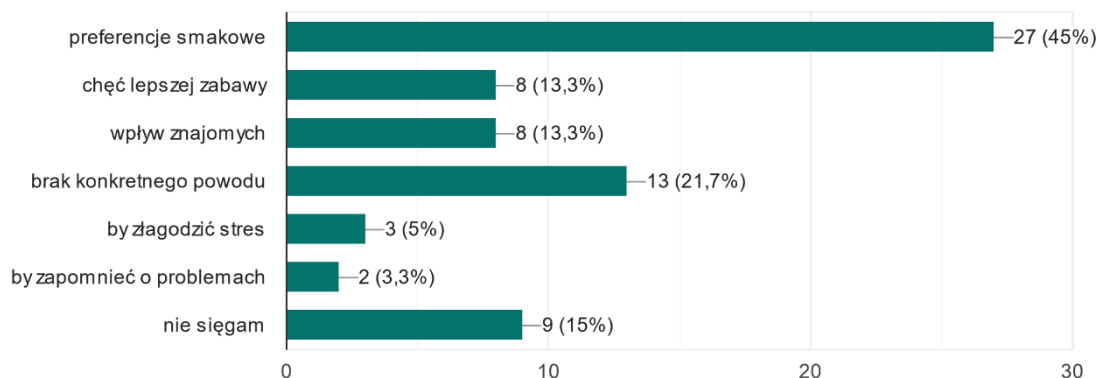
Wyk. 4. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Głównym powodem sięgania po alkohol są preferencje smakowe. Na tę odpowiedź wskazuje 45,00% ankietowanych. W dalszej kolejności wymieniano: brak konkretnego powodu (21,7%), chęć lepszej zabawy (13,30%), wpływ znajomych (13,30%), by złagodzić stres (5,00%), by zapomnieć o problemach (3,30%).

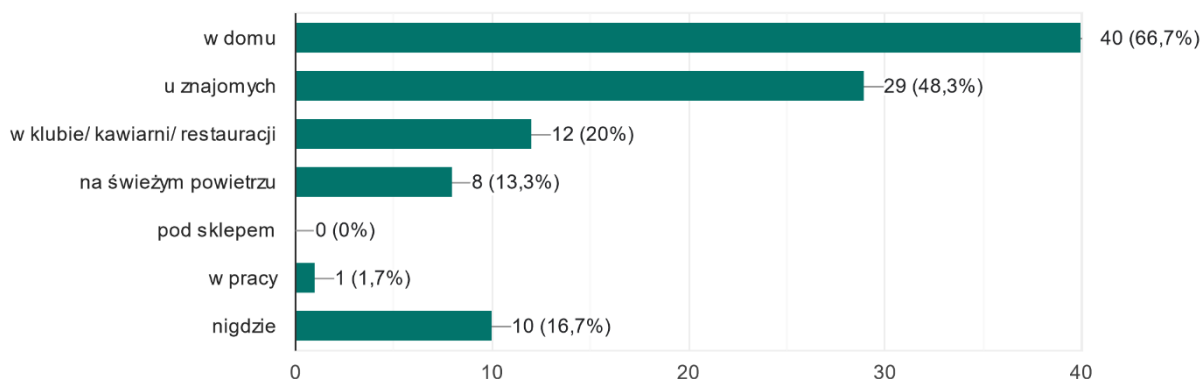
Wyk. 5. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ankietowani najczęściej sięgają po alkohol w domu – taką odpowiedź wskazało 66,70% osób oraz u znajomych (48,30%). Rzadziej wskazywano na następujące miejsca: w klubie/ kawiarni/ restauracji (20,00%), na świeżym powietrzu (13,30%), oraz w pracy (1,70%).

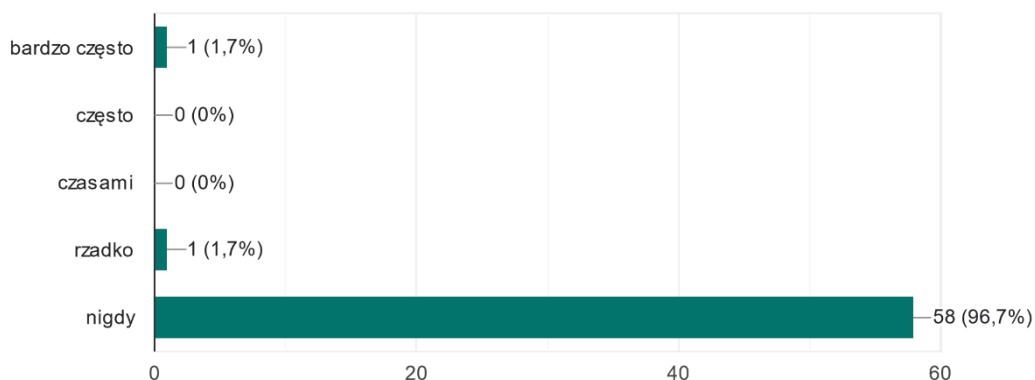
Wyk. 6. Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Spożywanie alkoholu w pracy to zjawisko, które może powodować niebezpieczne konsekwencje nie tylko dla osoby wykonującej swoje obowiązki pod wpływem alkoholu, ale także dla całego zakładu pracy. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, problem ten nie jest bardzo widoczny w gminie Milanów, jednak 1,70% mieszkańców przyznało, iż zdarza im się rzadko pracować będąc pod wpływem alkoholu, a 1,70% osób robi to bardzo często.

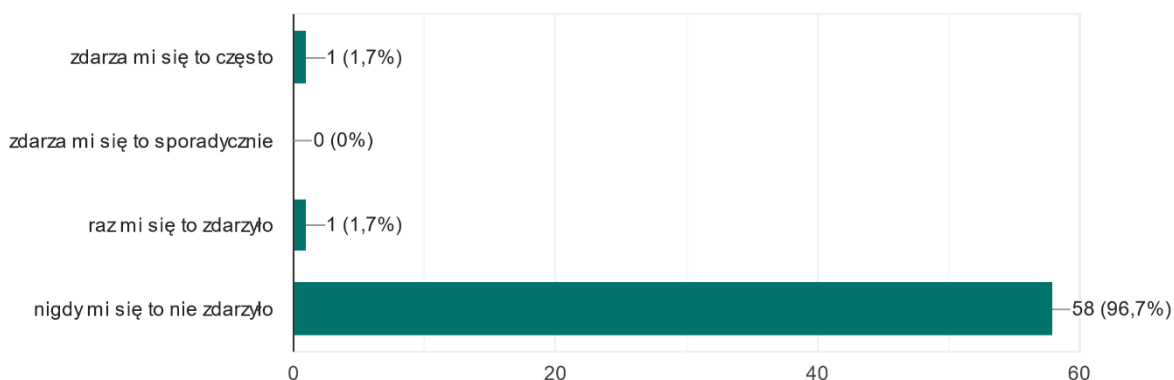
Wyk. 7. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?



Kolejnym, istotnym problemem związanym ze spożywaniem alkoholu jest problem pijanych kierowców. Celem sprawdzenia jego skali na terenie gminy, ankietowanych zapytano, czy zdarzyło im się kiedyś kierować pojazdem pod wpływem alkoholu. Jak wynika z

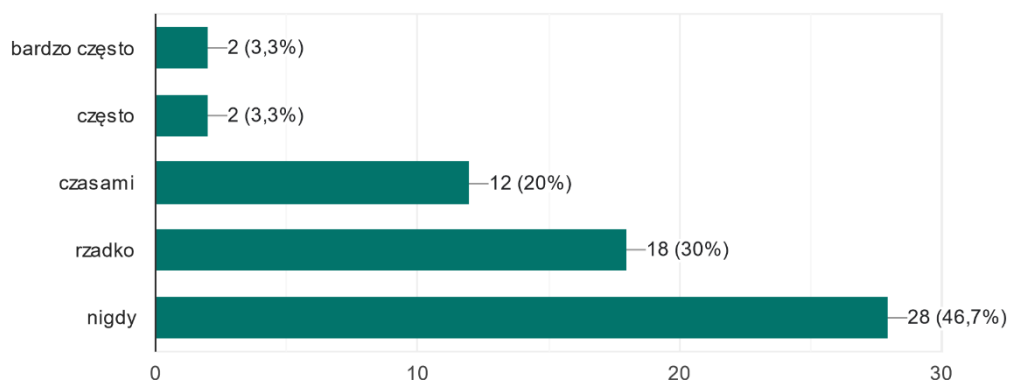
udzielonych odpowiedzi, taka sytuacja przytrafiła się 3,30% osób, w tym 1,70% – prowadziło w stanie nietrzeźwości jednokrotnie, zaś 1,70% osób robi to często.

Wyk. 8. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?



Dodatkowo 56,06% badanych przyznało, iż zdarzyło im się być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu – 30,00% osób rzadko widywało takie zdarzenie, zaś 20,00% ankietowanych było czasami świadkiem takiej sytuacji, 3,30% osób widywało takie zdarzenia często, a 3,30% osób bardzo często.

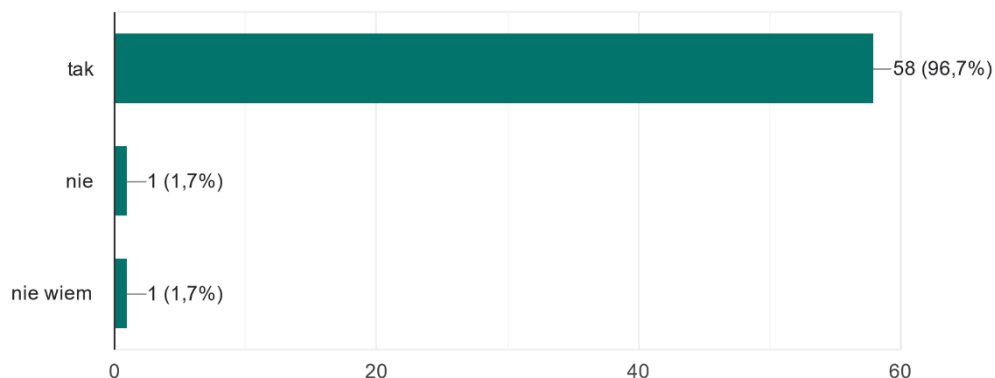
Wyk. 9. Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?



Spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży to kolejny istotny problem. Na uwagę zasługuje fakt, iż większość respondentów uważa, że takie zachowanie ma wpływ na rozwój dziecka (96,70%). Pozostałe osoby nie potrafiły udzielić odpowiedzi na to pytanie (1,70%), a jedynie 1,70% osób twierdzi, iż alkohol nie ma wpływu na rozwój dziecka. Dane te pokazują,

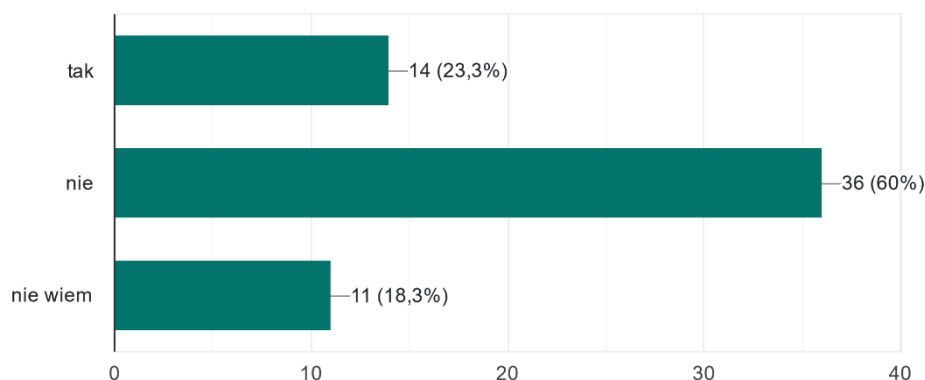
iż mieszkańcy w większości posiadają wiedzę dotyczącą szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Wyk. 10. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?



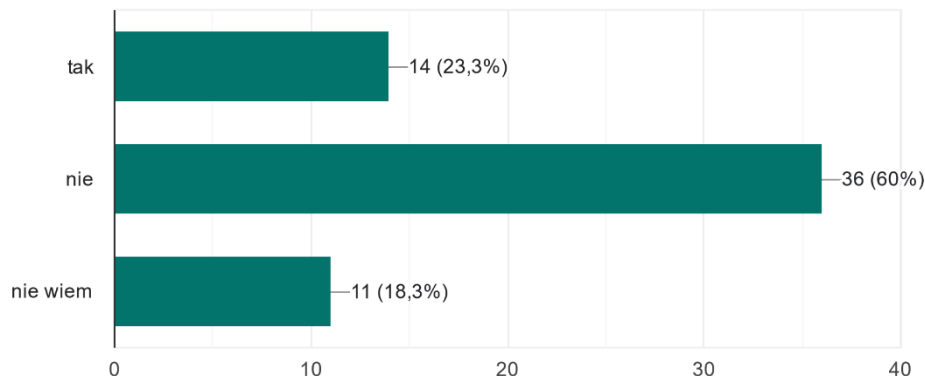
Niestety, aż 23,30% respondentów widziało na terenie gminy Milanów kobiety w ciąży spożywające alkohol. Takiego zdarzenia nie widziało 60,00% osób, zaś 18,30% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 11. Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?



Analizując spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich kilku lat w gminie, można stwierdzić, iż, obecnie pije się tyle samo co kiedyś (38,30%). Zdaniem 25,00% osób obecnie pije się więcej niż dawniej. 8,30% ankietowanych uważa, że obecnie pije się mniej niż kiedyś. 28,30% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 12. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości.

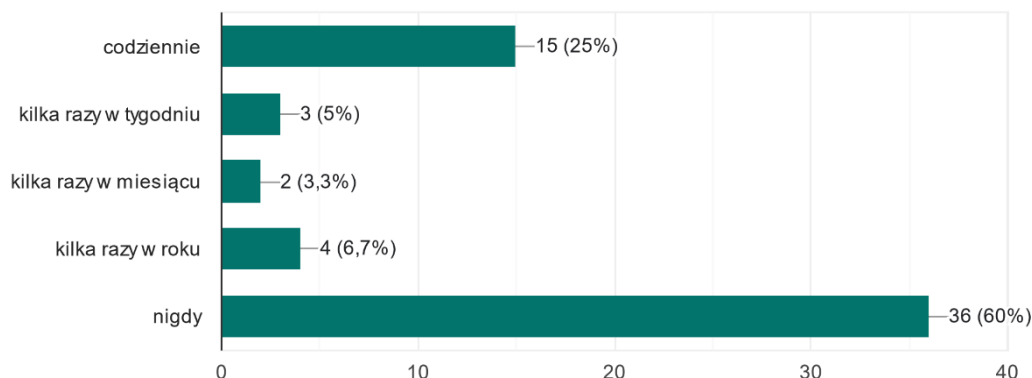


3.3. Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Kolejny rozdział omawiać będzie problem uzależnień nikotynowych wśród mieszkańców gminy Milanów.

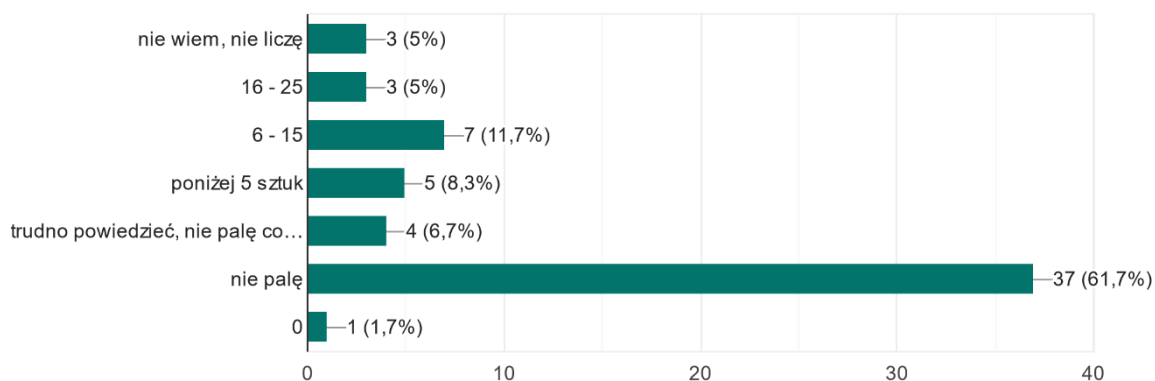
Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, problem nikotynizmu nie jest bardzo powszechny w grupie dorosłych mieszkańców. Do palenia przyznało się 40,00% osób, w tym 25,00% badanych pali codziennie, 5,00% kilka razy w tygodniu, 3,30% kilka razy w miesiącu, a 6,70% osób pali kilka razy w roku.

Wyk. 13. Jak często pali Pan/i papierosy?



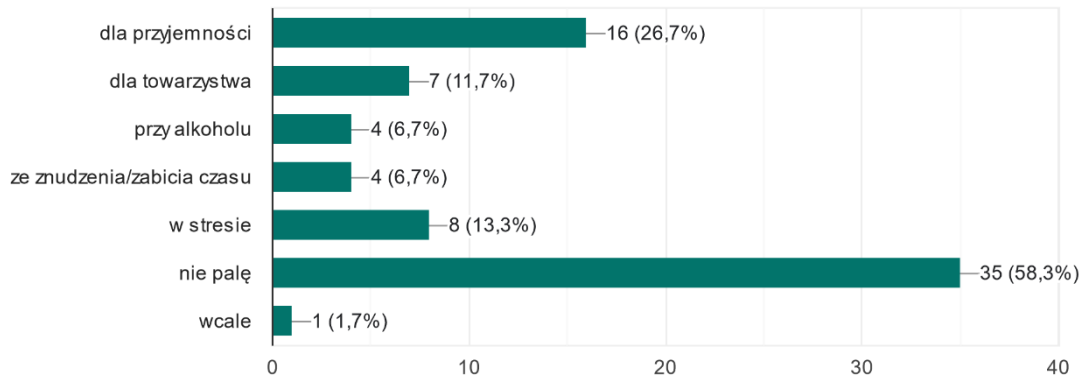
Największa część badanych wypala, tj. 11,70% od 6 do 15 każdego dnia. 8,30% osób pali codziennie mniej niż 5 papierosów. 5,00% badanych pali od 16 do 25 papierosów dziennie, 5,00% osób nie liczy ile pali, a 6,70% nie pali codziennie.

Wyk. 14. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?



Ankietowani sięgają po papierosy najczęściej dla przyjemności (26,70%), w stresie (13,30%), dla towarzystwa (11,70%), ze znużenia i dla zabicia czasu (6,70%), a także: przy alkoholu (6,70%).

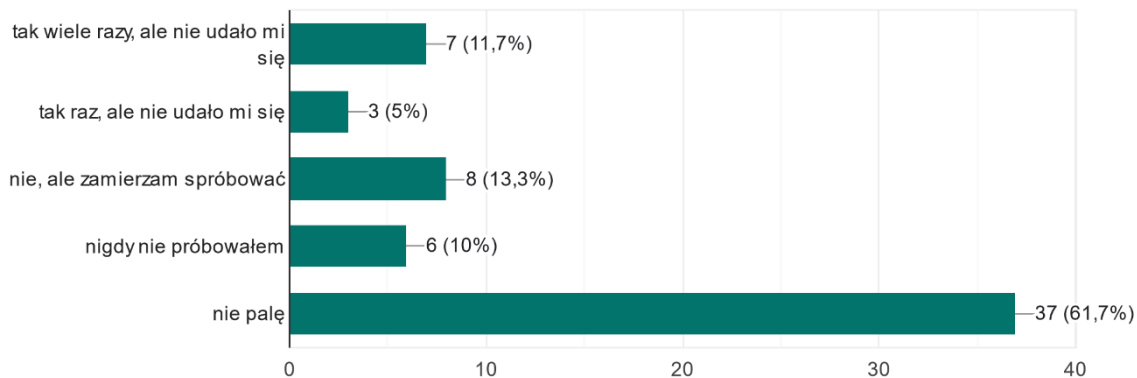
Wyk. 15. Kiedy najczęściej sięga Pan/i po papierosa?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

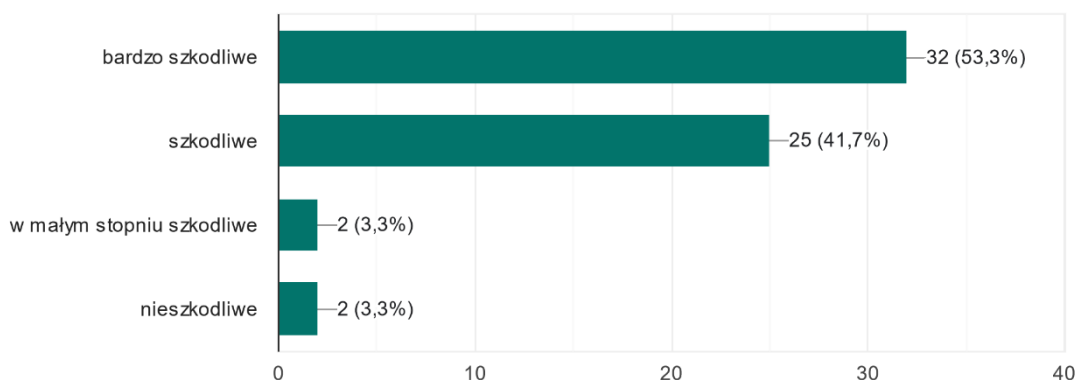
10,00% ankietowanych mieszkańców przyznało, iż nigdy nie próbowali rzucić palenia. 13,30% respondentów nie próbowało, ale zamierza to zrobić, zaś 5,00% osób próbowało raz, ale im się nie udało. Również 11,70% osób próbowało wiele razy, ale nieskutecznie.

Wyk. 16. Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?



Pomimo, iż mieszkańcy w większości nie podejmują próby rzucenia palenia, to jednak większość osób zdaje sobie sprawę, że palenie papierosów jest bardzo szkodliwe (53,30%) oraz szkodliwe (41,70%). 3,30% respondentów sądzi, iż jest to w małym stopniu szkodliwe, a kolejne 3,30% uznaje je za nieszkodliwe.

Wyk. 17. Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?



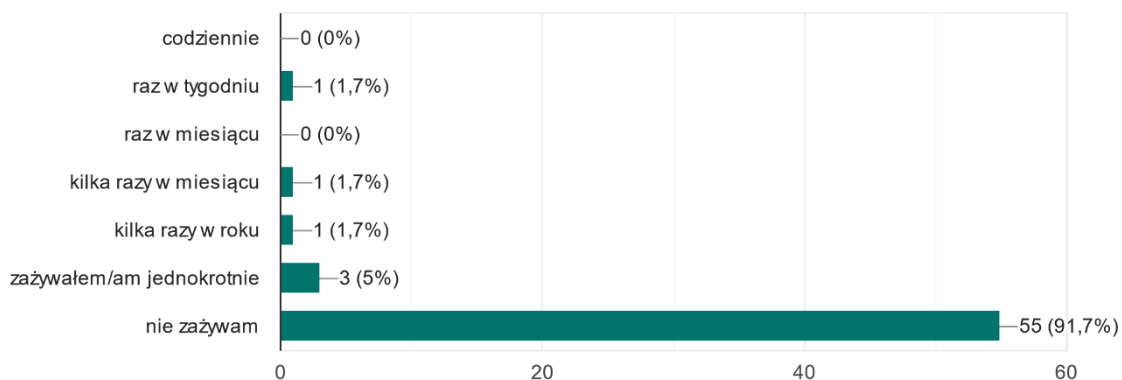
3.4. Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Kolejną analizowaną kwestią był problem uzależnień od substancji psychoaktywnych. Jego celem było oszacowanie skali problemu w gminie Milanów oraz sprawdzenie wiedzy mieszkańców na temat narkotyków i dopalaczy oraz sprawdzenie dostępności tych substancji w gminie.

Do zażywania substancji psychoaktywnych przyznało się niewielu ankietowanych.

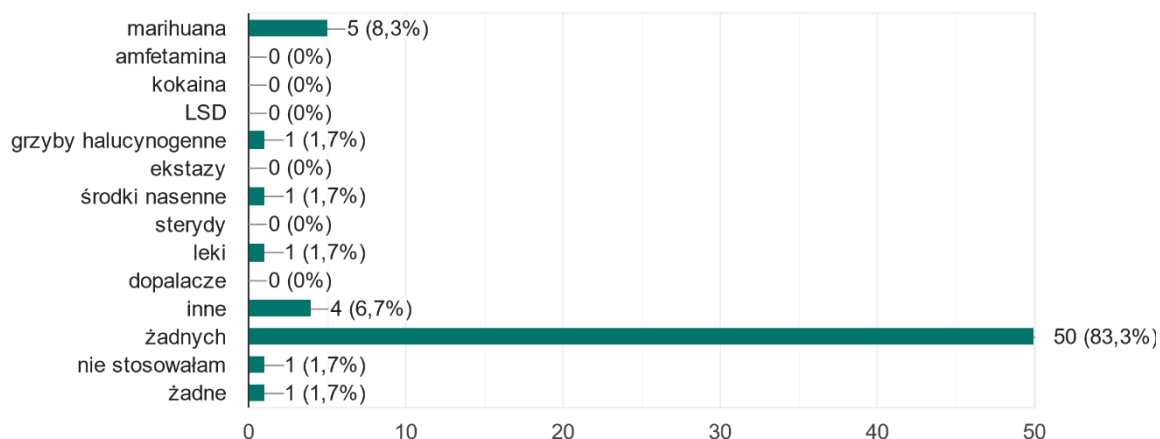
Osoby, które sięgały po te substancje deklarowały, iż je kilka razy w roku (1,70%), jedynie jednokrotnie – taką odpowiedź wskazało 5,00% osób. 1,70% ankietowanych zażywa narkotyki kilka razy w miesiącu, a kolejny 1,70% zażywa te substancje raz w tygodniu.

Wyk. 18. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze)?



Mieszkańcy, którzy mieli kontakt z narkotykami przyznali, iż zażywali marihuanę (8,30%) oraz leki (1,70%), ekstazy (20,00%), grzyby halucynogenne (1,70%), środki nasenne (1,70%), a także 6,70% inne. Żaden z mieszkańców nie sięgał natomiast po pozostałe substancje.

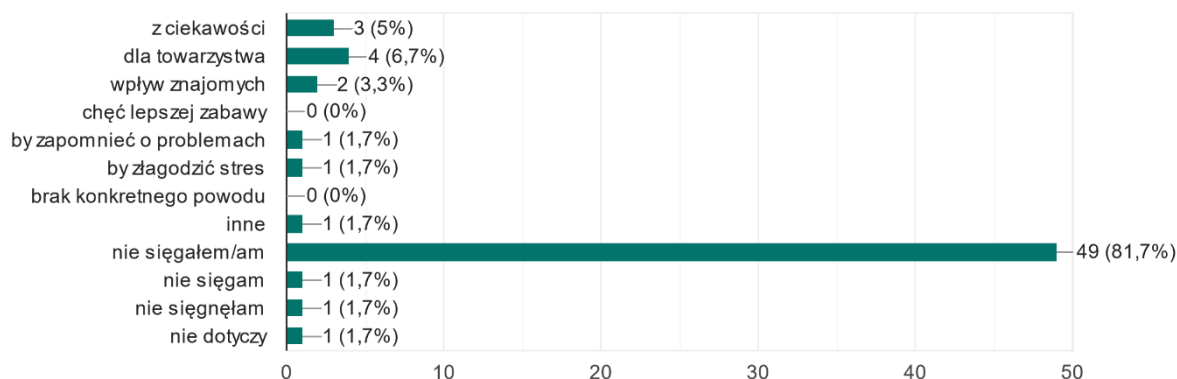
Wyk. 19. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Głównym powodem sięgania po substancje psychoaktywne jest towarzystwo (6,70%), ciekawość (5,00%). Rzadziej wskazywano na: wpływ znajomych (3,30%), próbę złagodzenia stresu (1,70%) oraz chęć zapomnienia o problemach (1,70%), inne (1,70%).

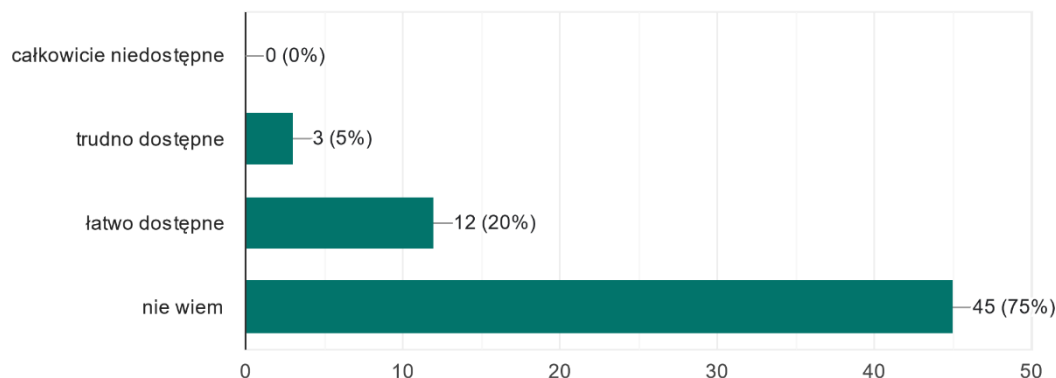
Wyk. 20. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

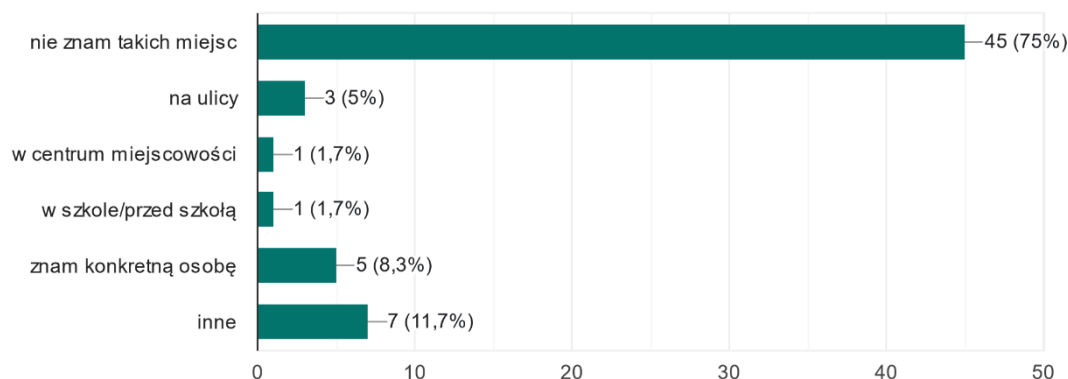
Następnie ankietowanych poproszono o ocenę możliwości pozyskania narkotyków w gminie Milanów. Co ciekawe, aż 75,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, zaś 20,00% osób uważa, że są one łatwo dostępne. 5,00% ankietowanych uważa, że substancje trudno dostępne.

Wyk. 21. Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?



Zdecydowana większość ankietowanych (75,00%) nie potrafiła wskazać miejsc w gminie Milanów, w których można kupić substancje psychoaktywne. Pozostałe osoby uważają, że narkotyki można kupić: na ulicy (5,00%), w centrum miejscowości (1,70%) oraz w okolicach szkoły (1,70%). Dodatkowo 8,30% osób zna konkretną osobę, u której można kupić te substancje.

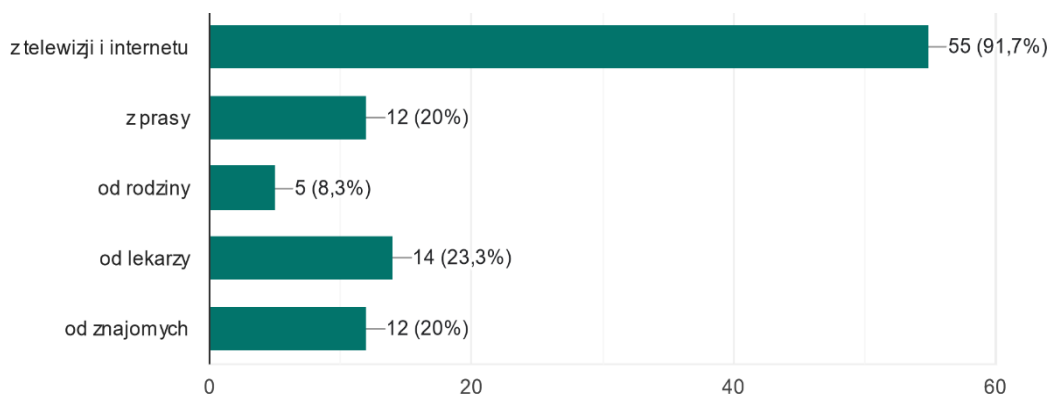
Wyk. 22. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Głównym źródłem wiedzy dotyczącej konsekwencji nadużywania substancji psychoaktywnych jest dla mieszkańców: telewizja i internet (91,70%). W dalszej kolejności wskazywali oni na: lekarza (23,30%), znajomych (20,00%), prasę (20,00%), rodzinę (8,30%).

Wyk. 23. Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

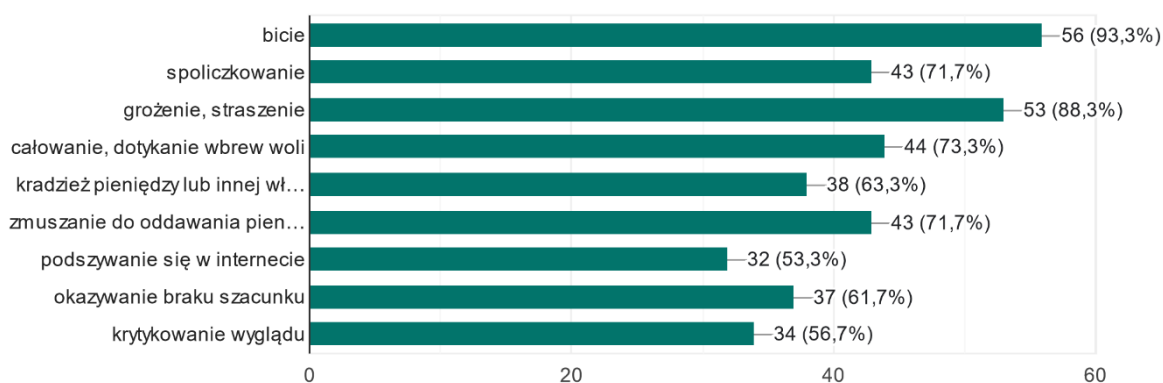
3.5. Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problem przemocowy to kolejne zagadnienie poruszane w niniejszej diagnozie. Ma on na celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także

sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikują jako zachowania przemocowe.

Ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali na: bicie (93,30%), grożenie, straszenie (88,30%), całowanie dotykane wbrew woli (73,30%), spoliczkowanie (71,70%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (71,70%), kradzież pieniędzy lub innej własności (63,30%), okazywanie braku szacunku (61,70%), krytykowanie wyglądu (56,70%) podszywanie się w Internecie (53,30%).

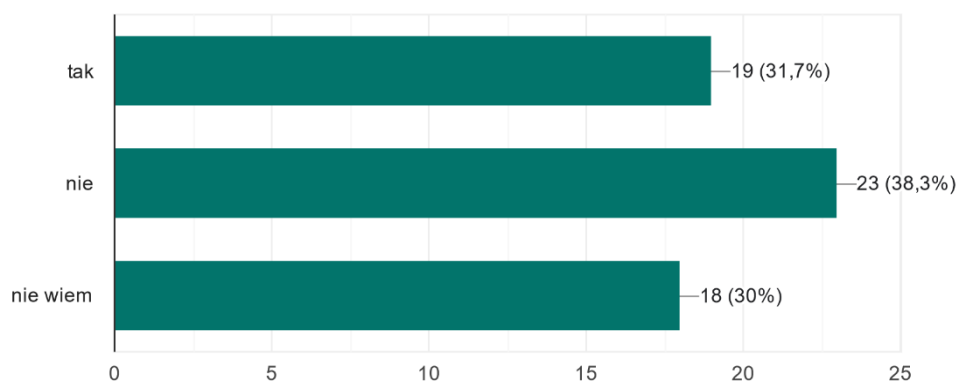
Wyk. 24. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

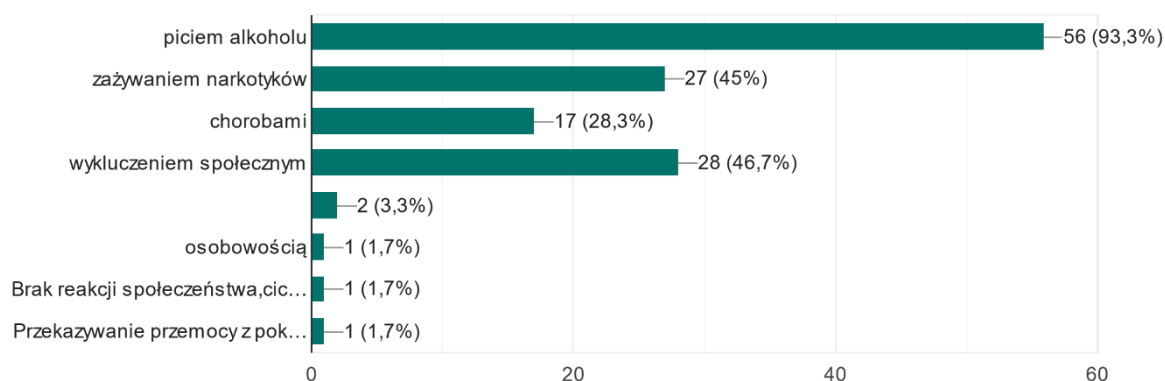
Warto zwrócić uwagę na fakt, iż aż 31,70% osób zna kogoś kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 30,00% ankietowanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, zaś 38,30% respondentów nie zna takich osób.

Wyk. 25. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?



Respondenci uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazało 93,30% osób. W dalszej kolejności wskazywano na: wykluczenie społeczne (46,70%), zażywanie narkotyków (45,00%), choroby (28,30%).

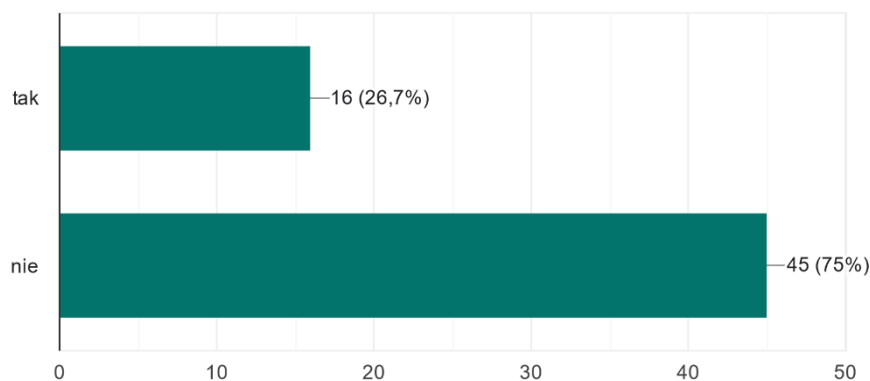
Wyk. 26. Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

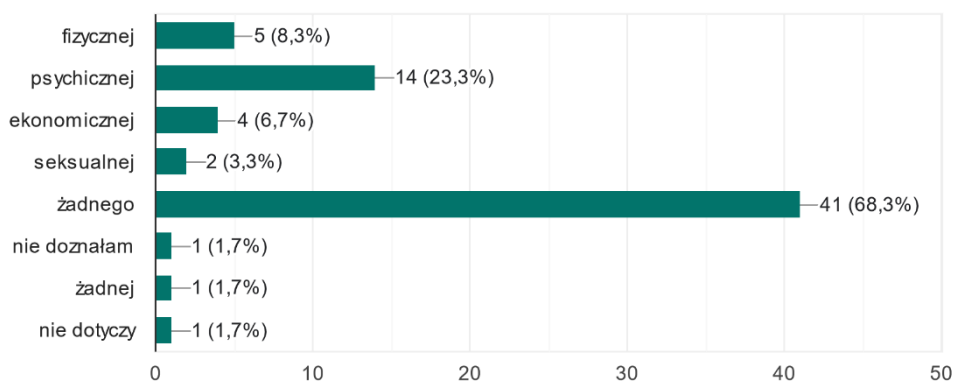
Niepokój budzi fakt, iż aż 26,70% badanych przyznało, iż doświadczyli przemocy domowej.

Wyk. 27. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?



Osoby te doświadczały przemocy psychicznej (23,30%) oraz przemocy fizycznej (8,30%), a także przemocy ekonomicznej (6,70%) oraz przemocy seksualnej (3,30%).

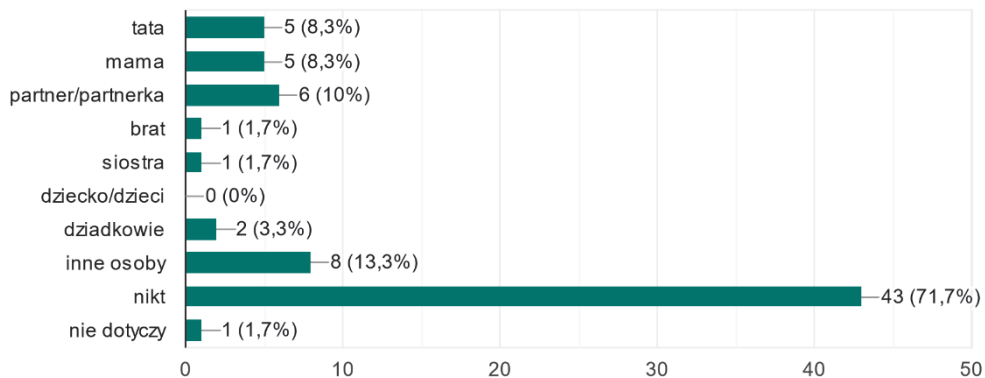
Wyk. 28. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Osobami stosującymi przemoc wobec ankietowanych byli głównie partner lub partnerka (10,00%), tata (8,30%), mama (8,30%), dziadkowie (3,30%), brat (1,70%), siostra (1,70%), inne osoby (13,3%).

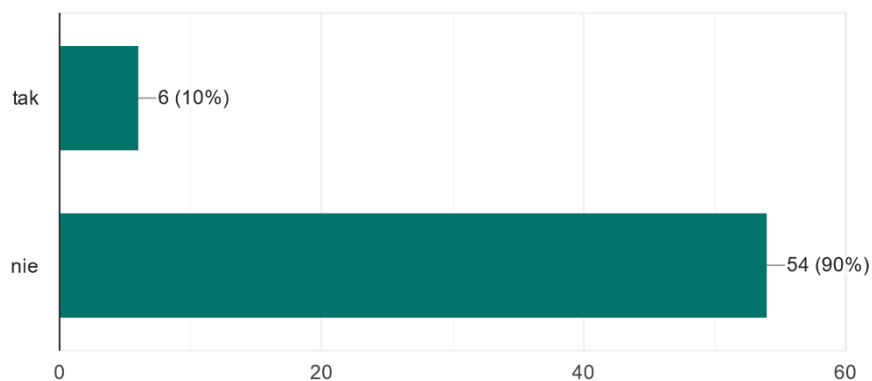
Wyk. 29. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

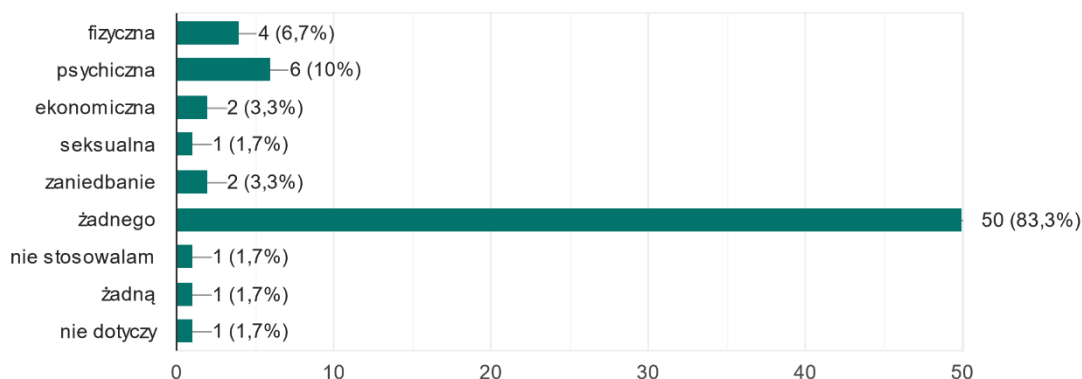
10,00% ankietowanych mieszkańców stosowało przemoc wobec innych osób.

Wyk. 30. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?



Osoby te stosowały przemoc psychiczną (10,00%), przemoc fizyczną (6,70%), a także przemoc ekonomiczną (3,30%) zaniedbanie (3,30%) oraz seksualną (1,70%).

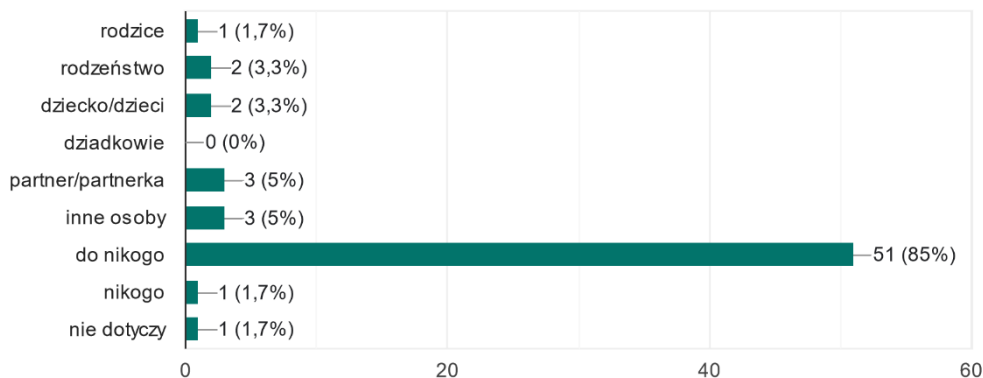
Wyk. 31. Jakiego rodzaju zastosował Pan/i przemoc?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowani stosowali przemoc wobec: partnera/partnerki (5,00%), innych osób (5,00%), rodzeństwa (3,30%), dziecka/dzieci (3,30%) oraz rodziców (1,70%).

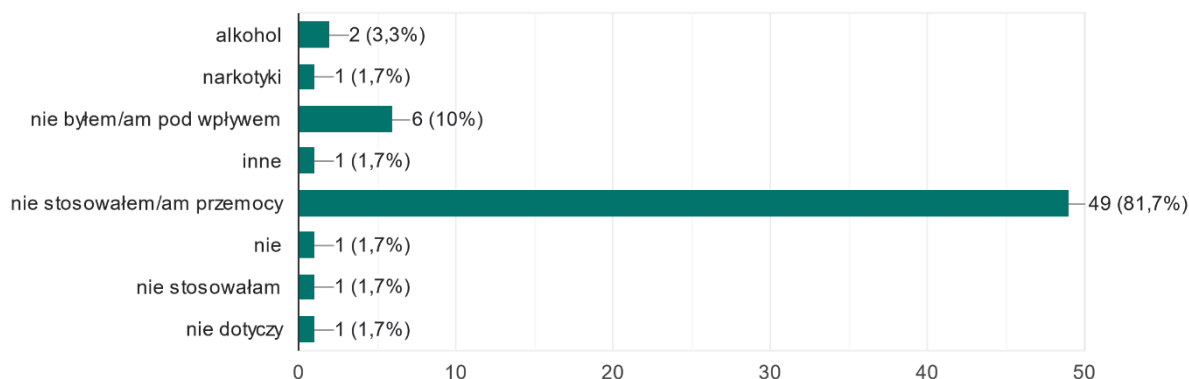
Wyk. 32. W stosunku do kogo zastosowałeś zachowanie przemocowe?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Dodatkowo osoby te przyznały, iż stosując przemoc nie byli oni pod wpływem żadnych środków psychoaktywnych (10,00%). Natomiast 3,30% osób było pod wpływem alkoholu, a 1,70% osób znajdowało się pod wpływem narkotyków, a 1,70% pod wpływem innych środków.

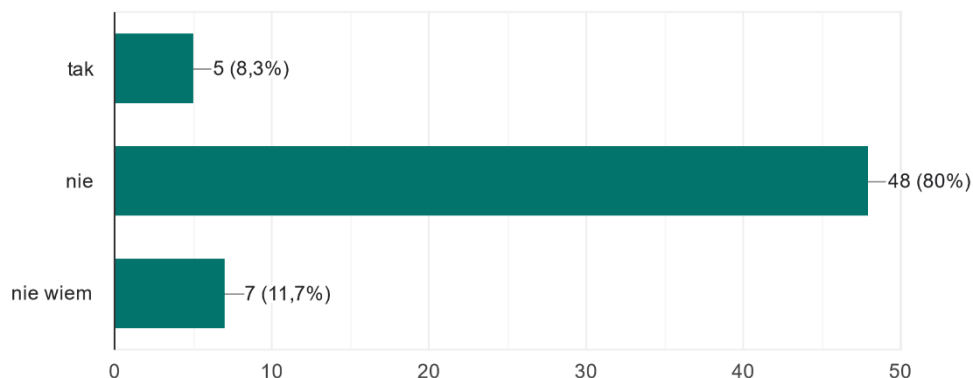
Wyk. 33. Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

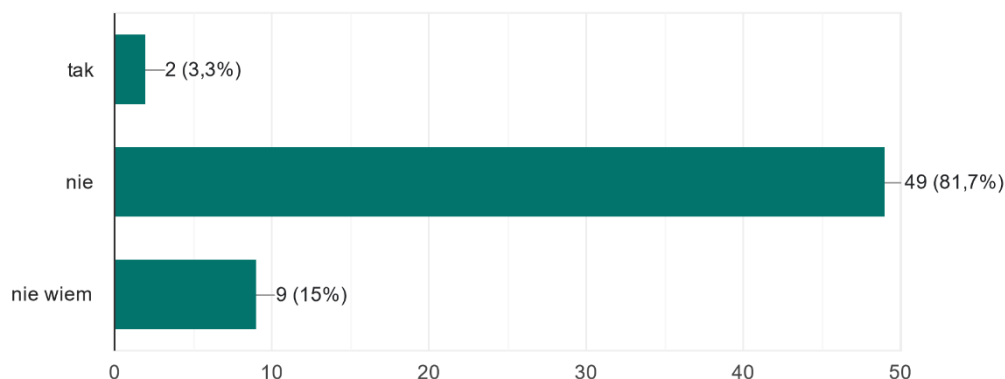
Niepokój budzi fakt, iż jedynie 80,00% mieszkańców uważa, że nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy. Z tą opinią nie zgodziło się 8,30% badanych, zaś aż 11,70% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, co wskazuje, iż te osoby mogą nie posiadać wiedzy na ten temat.

Wyk. 34. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?



Duża grupa badanych osób uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą (81,70%). Przeciwnego zdania było 3,30% mieszkańców. 15,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

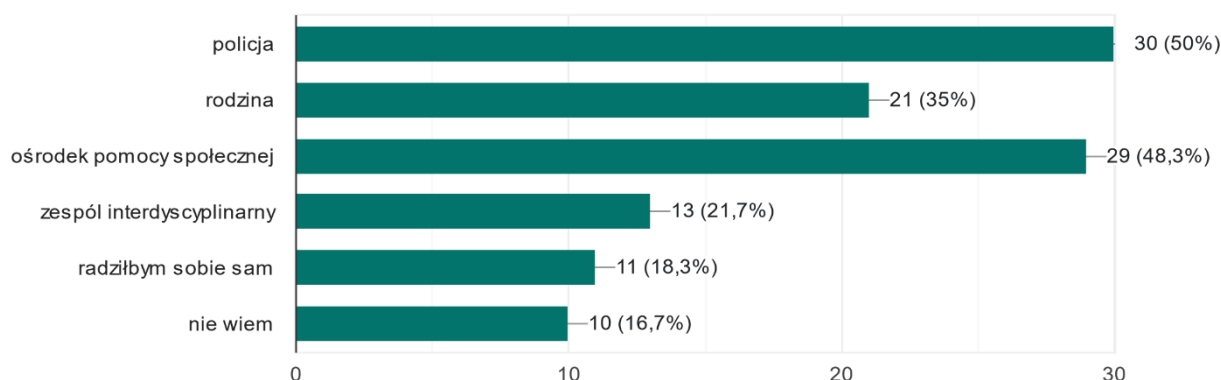
Wyk. 35. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą



3.6. Gmina wobec problemów społecznych – opinia mieszkańców

Niniejszy rozdział poświęcony będzie działaniom profilaktycznym prowadzonym przez gminę. W dalszej kolejności poproszono mieszkańców o wskazanie instytucji, w której można uzyskać pomoc w przypadku problemów związanych z występowaniem przemocy. W opinii większości mieszkańców w przypadku problemów można uzyskać pomoc na: Policji (50,00%), w Ośrodku Pomocy Społecznej (48,30%), u rodziny (35,00), w Zespole Interdyscyplinarnym (21,70%). Warto zwrócić uwagę na fakt, iż 18,30% osób próbowałoby radzić sobie samodzielnie, zaś 16,70% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, co wskazuje, iż osoby te nie wiedzą, gdzie mogą się udać z prośbą o pomoc.

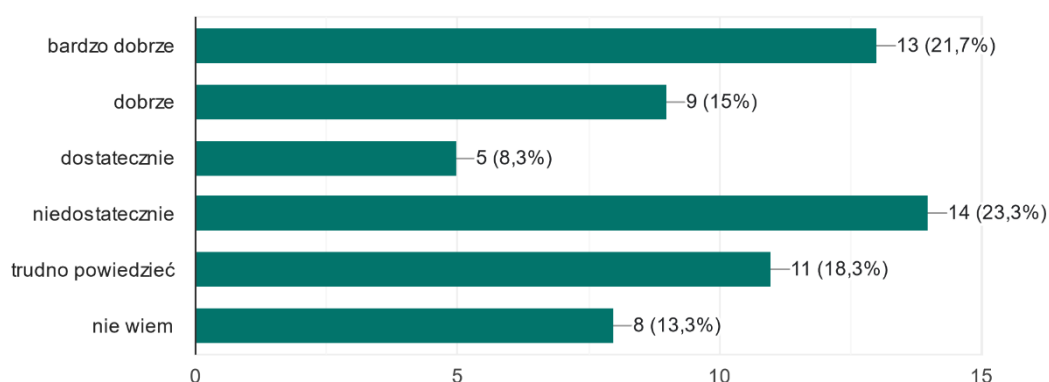
Wyk. 36. Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień lub/i przemocy w rodzinie?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ankietowanych poproszono o ocenę działań profilaktycznych prowadzonych przez władze gminy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi 23,30% osób ocenia je niedostatecznie, 21,70% bardzo dobrze, 18,30% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”, 15,00% dobrze, 13,30% osób zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, a 8,30% dostatecznie.

Wyk. 37. Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?



4. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

Uczniowie, podobnie jak poprzednie grupy, zostali przebadani za pomocą metody ankietowej. Badanie zostało podzielone na bloki poświęcone następującym problemom:

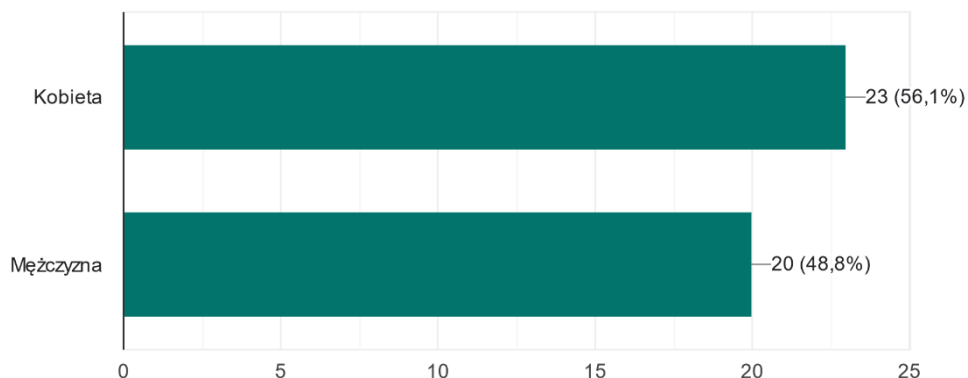
- spożywanie alkoholu
- palenie papierosów
- Zażywanie narkotyków i dopalaczy
- Przemoc
- Profilaktyka

Cały kwestionariusz składał się z 43 pytań, w których badani poproszeni zostali o wyrażenie swoich opinii na tematy zawarte w wymienionych blokach oraz podzielenie się własnymi obserwacjami tego, co się dzieje w ich otoczeniu. Na końcu ankiety umieszczona została metryczka w celu określenia płci oraz wieku.

4.1. Struktura badanej próby

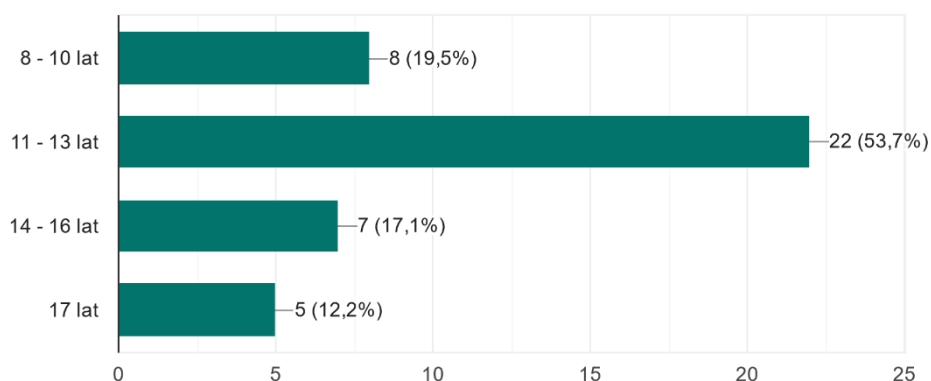
W badaniu dotyczącym problemów społecznych w gminie Milanów wzięło udział 41 uczniów. 48,80% badanej próby stanowili chłopcy, zaś 56,10% dziewczynki.

Wyk. 38. Płeć



Charakteryzując badaną próbę ze względu na wiek można zauważyć, iż najliczniejszą jej część stanowili uczniowie w wieku 11 – 13 lat (53,70%). 19,50% uczniów to osoby w wieku 8 – 10 lat, zaś 17,10% osób to uczniowie w wieku 14 – 16 lat, 12,2% osób to uczniowie w wieku 17 lat.

Wyk. 39. Wiek



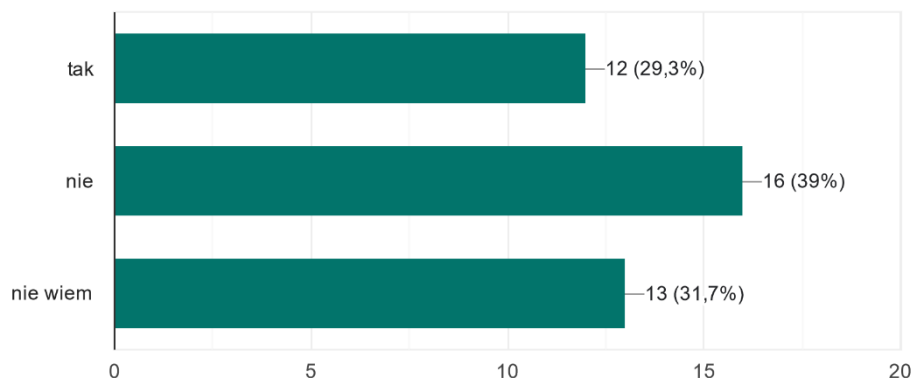
4.2. Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Pierwszy blok pytań skierowanych do uczniów dotyczył problemu alkoholowego. Celem niniejszego działu jest oszacowanie skali problemu alkoholowego wśród najmłodszych

mieszkańców oraz sprawdzenie wiedzy ankietowanych związanej z tematyką uzależnień alkoholowych.

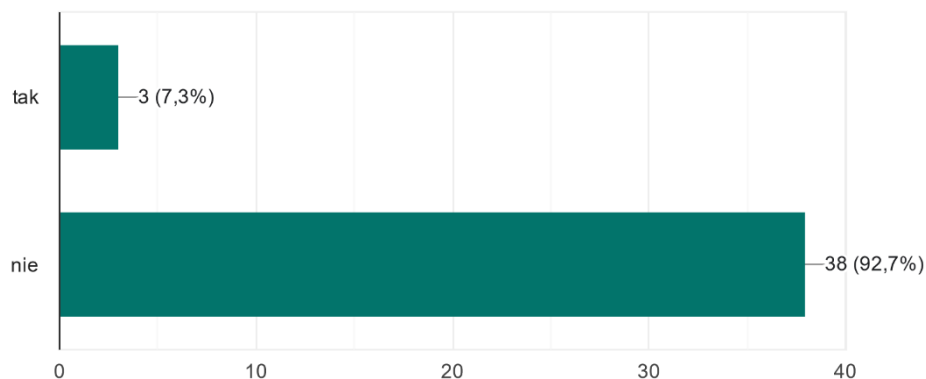
Na początek respondentów zapytano, czy ich zdaniem, osoby w ich wieku spożywają alkohol. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 29,30% badanych. Przeciwnego zdania było 39,00% uczniów, zaś 31,70% osób nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Wyk. 40. Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?



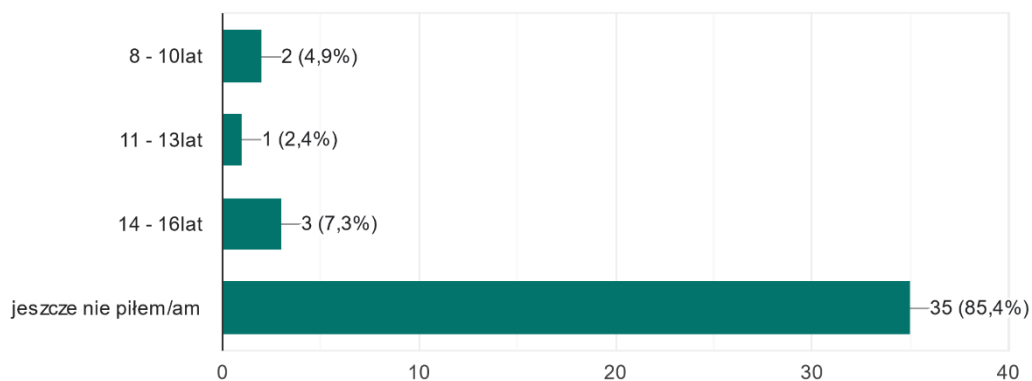
7,30% uczniów przyznało, iż próbowało kiedykolwiek spożywać alkohol.

Wyk. 41. Czy próbowałeś/aś pić alkohol?



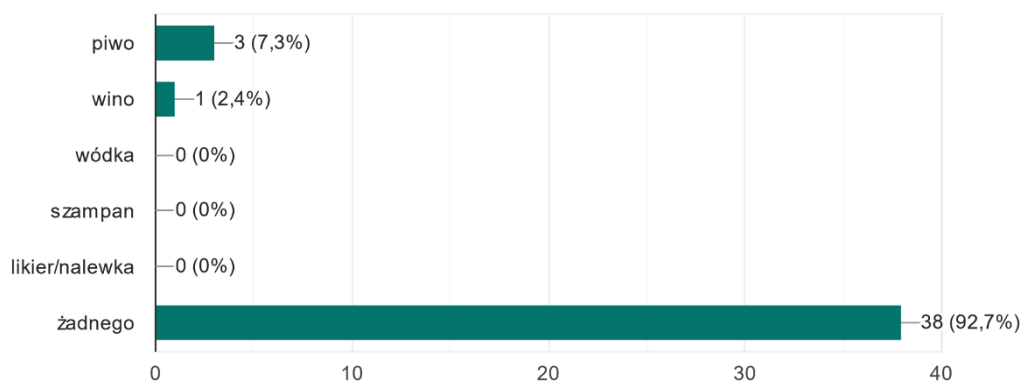
Uczniowie najczęściej sięgali pierwszy raz po alkohol w wieku 14 – 16 lat – taką odpowiedź wskazało 7,30% badanych. 4,90% uczniów pierwszy raz piło alkohol w wieku 8 – 10 lat. Natomiast w wieku 11 – 13 lat pierwszy raz po alkohol sięgnęło 2,40% uczniów.

Wyk. 42. W jakim wieku zacząłeś/zaczęłaś pić alkohol?



Następnie uczniów poproszono o wskazanie rodzaju alkoholu, który zdarzyło im się próbować. Respondenci najczęściej wskazywali na: piwo (7,30%) oraz wino (2,40%).

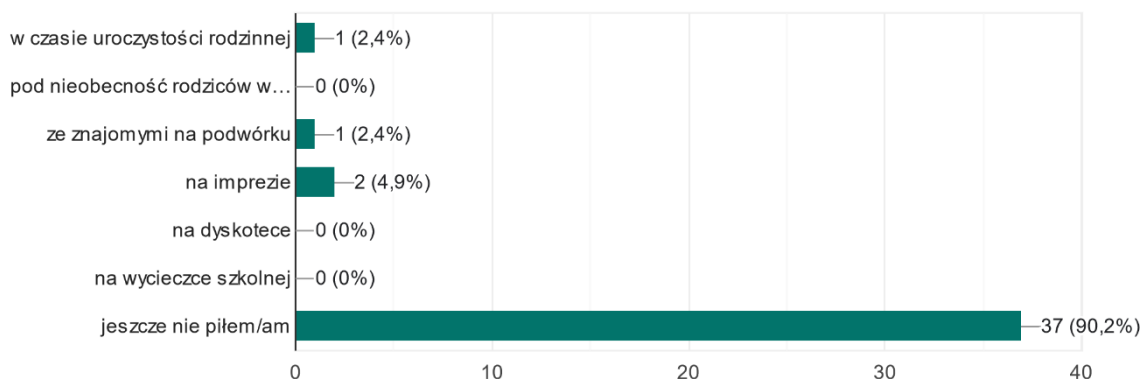
Wyk. 43. Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie po raz pierwszy sięgali po alkohol w czasie imprezy (4,90%) podczas uroczystości rodzinnej (2,40%), a także ze znajomymi na podwórku (2,40%).

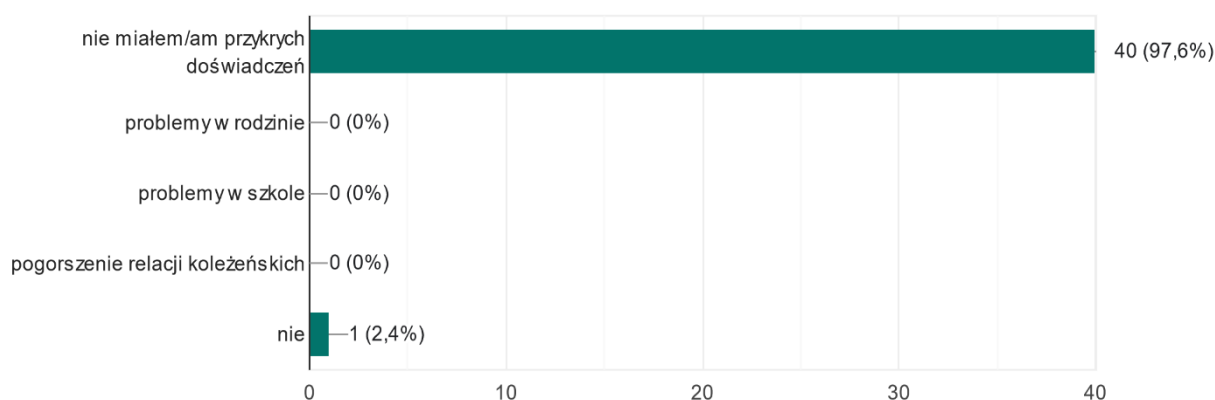
Wyk. 44. W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Nikt z ankietyowanych uczniów (100,00%) nie doświadczył nigdy żadnych negatywnych konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu.

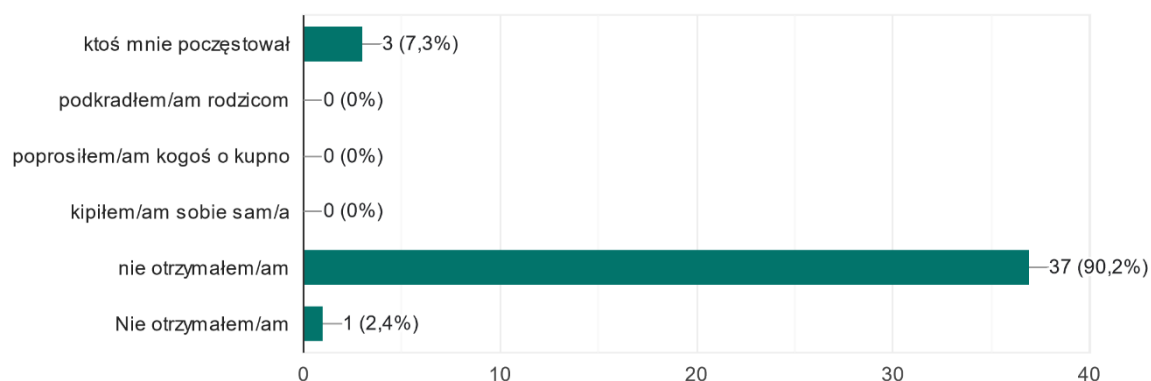
Wyk. 45. Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Interesujący wydaje się fakt, skąd uczniowie mają alkohol, skoro zgodnie z prawem nie mogą sami go kupić. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, uczniowie najczęściej są nim częstowani (7,30%).

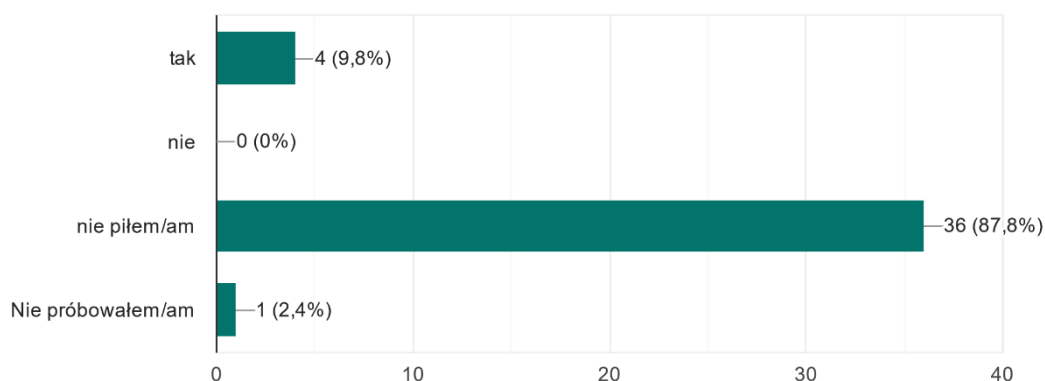
Wyk. 46. Jak otrzymałeś/aś alkohol?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

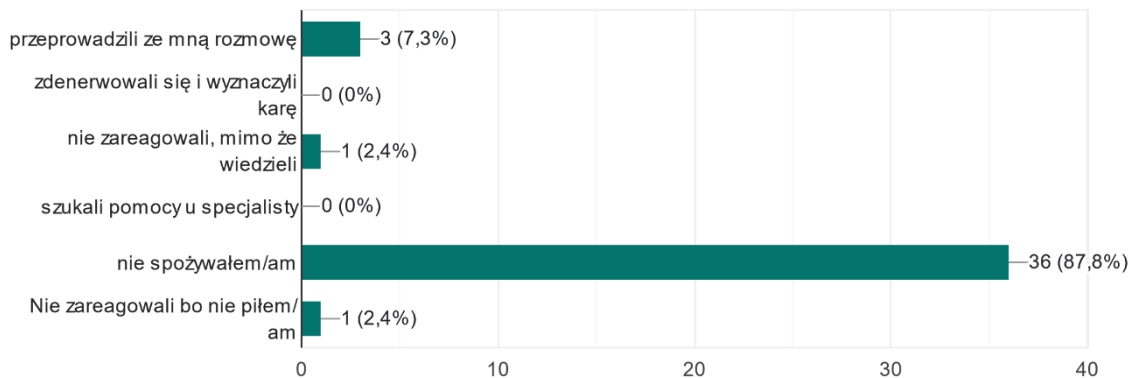
Co ciekawe, zdaniem uczniów ich rodzice wiedzą o tym, iż spożywają oni alkohol. Takiej odpowiedzi udzieliło 9,80% uczniów.

Wyk. 47. Czy rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pić alkohol?



Następnie respondentów zapytano o reakcje ich rodziców na spożywanie przez nich alkoholu. 7,30% uczniów przyznała, że rodzice przeprowadzili z nim rozmowę. Co istotne, część uczniów zadeklarowała, iż rodzice nie zareagowali, mimo że wiedzieli o tej sytuacji (2,40%).

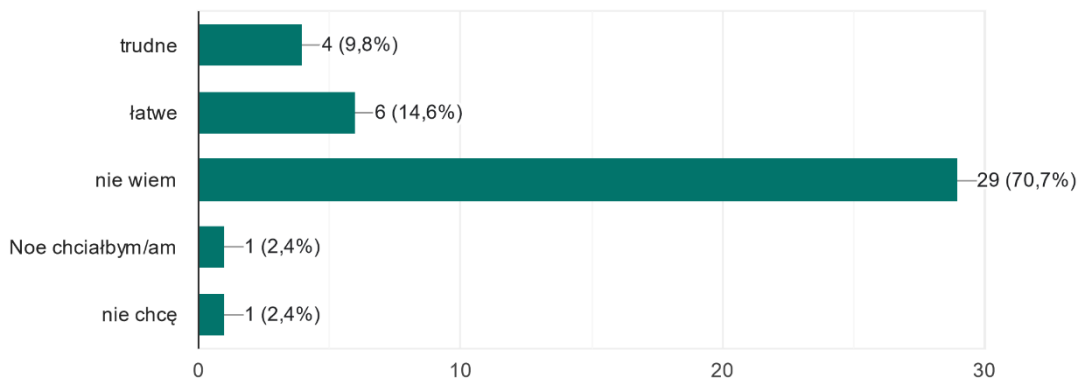
Wyk. 48. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

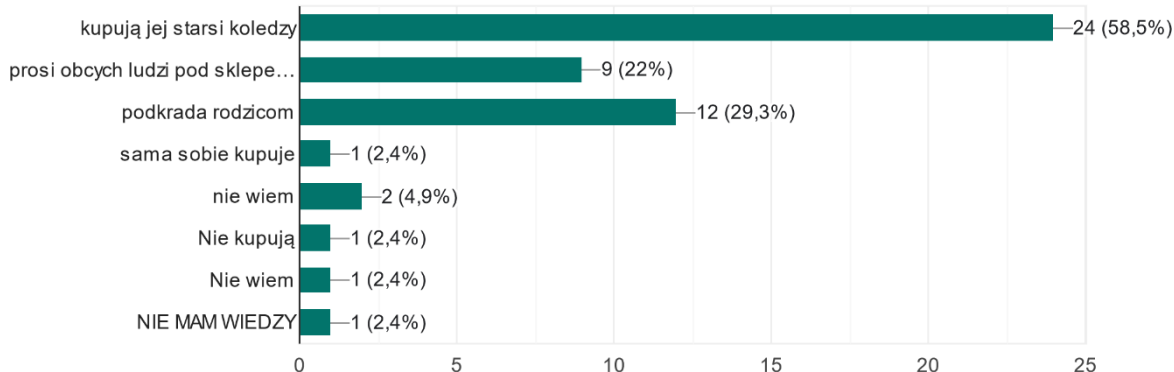
Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, iż 14,60% uczniów uważa, że pozyskanie alkoholu w Gminie Milanów jest łatwe. Z tą opinią nie zgodziło się 9,80% osób, zaś 70,70% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 49. Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:



Zdaniem ankietowanych uczniów, osoby w ich wieku pozyskują alkohol dzięki starszym kolegom (58,50%), a także podkradając go rodzicom (29,30%) i prosząc obcych ludzi pod sklepem (22,00%). 2,40% ankietowanych przyznało, że jego rówieśnicy sami kupują sobie alkohol, co wskazuje, na fakt, że sprzedawcy nie zawsze stosują się do Ustawy o wychowaniu w trzeźwości. 12,10% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 50. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?



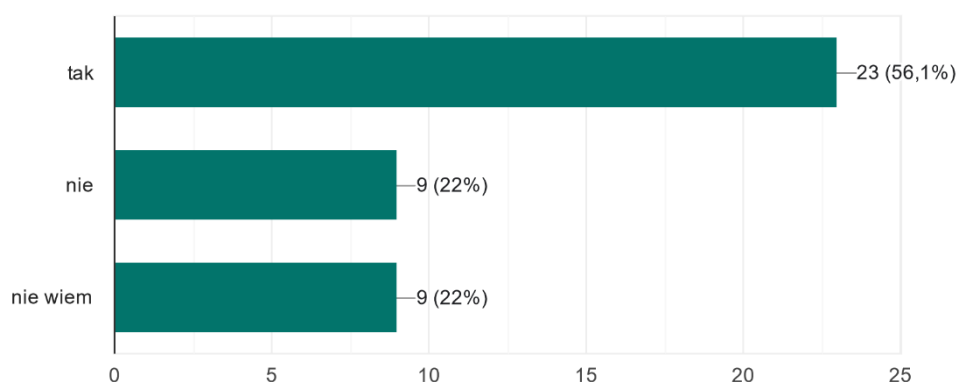
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4.3. Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Niniejszy blok pytań w badaniu dzieci i młodzieży szkolnej dotyczył wyrobów nikotynowych. Celem tego rozdziału było oszacowanie skali sięgania po papierosy przez osoby nieletnie oraz sprawdzenie, jakie czynniki mają wpływ na kontakt młodzieży z papierosami.

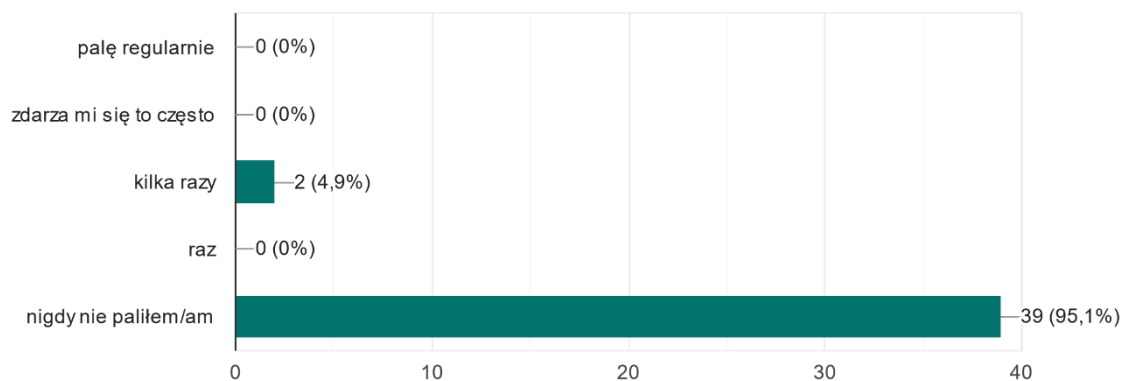
Na początek uczniów zapytano, czy osoby w ich wieku palą papierosy. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj, 56,10% uczniów, zaś 22,00% osób uważa, że ich rówieśnicy nie palą. 22,00% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 51. Czy osoby w Twoim wieku palą papierosy?



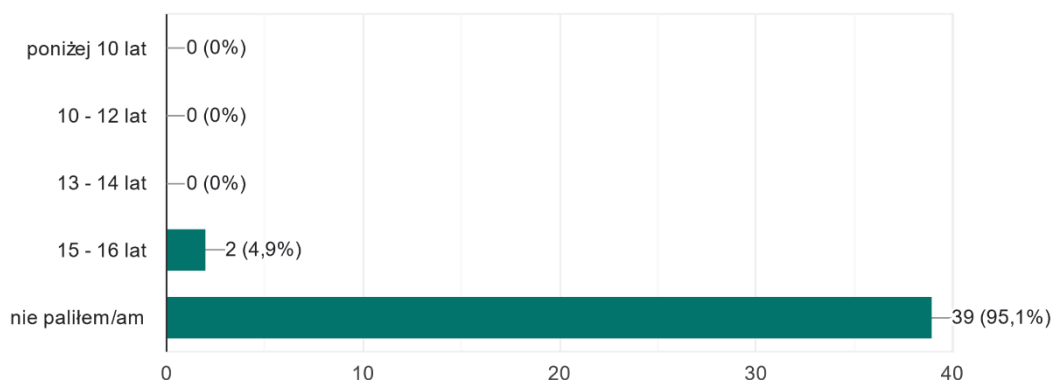
Do palenia papierosów przyznało się 4,9 % ankietowanych uczniów, którzy robili to kilka razy.

Wyk. 52. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosa?



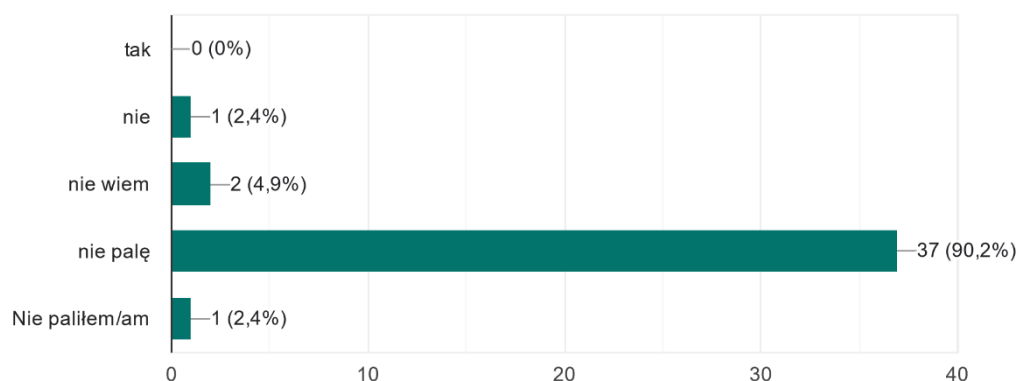
Uczniowie najczęściej pierwszy raz palili papierosa w wieku w wieku 15 – 16 lat (4,90%).

Wyk. 53. W jakim wieku paliłeś/aś papierosa po raz pierwszy?



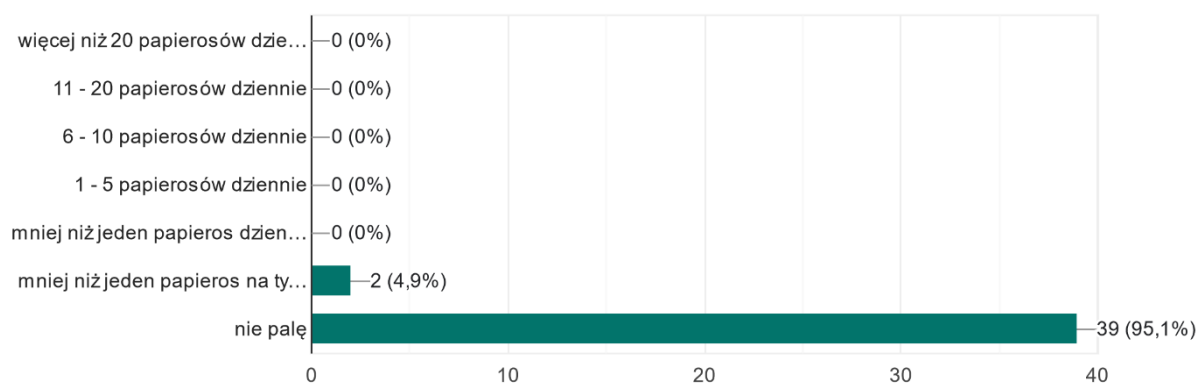
2,40% uczniów przyznało, że jego rodzice nie wiedzą o tym, iż palą oni papierosa. 4,90% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 54. Czy rodzice wiedzą, że palisz papierosa?



Celem oszacowania grupy osób palących regularnie, poproszono uczniów o wskazanie jak często palili papierosa w ciągu ostatnich 30 dni. 4,90% uczniów przyznało, że wypala mniej niż jeden papieros na tydzień.

Wyk. 55. Jak często paliłeś/aś papierosa w ciągu OSTATNICH 30 DNI?

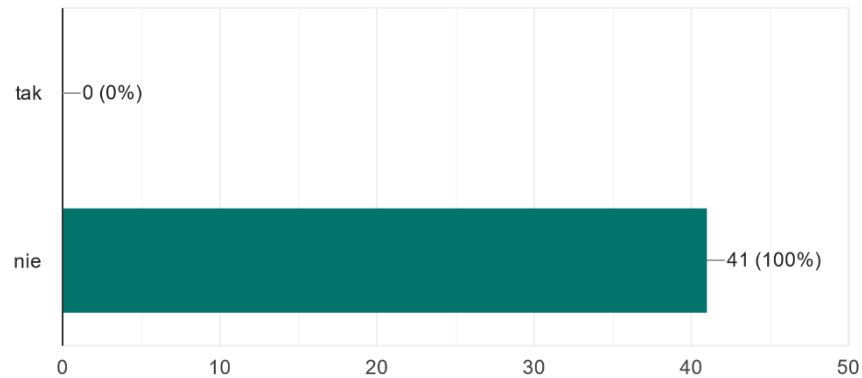


4.4. Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Kolejny rozdział niniejszej diagnozy dotyczy problemu narkotykowego. Jego celem było oszacowanie skali problemu wśród uczniów oraz sprawdzenie wiedzy uczniów dotyczącej środków psychoaktywnych.

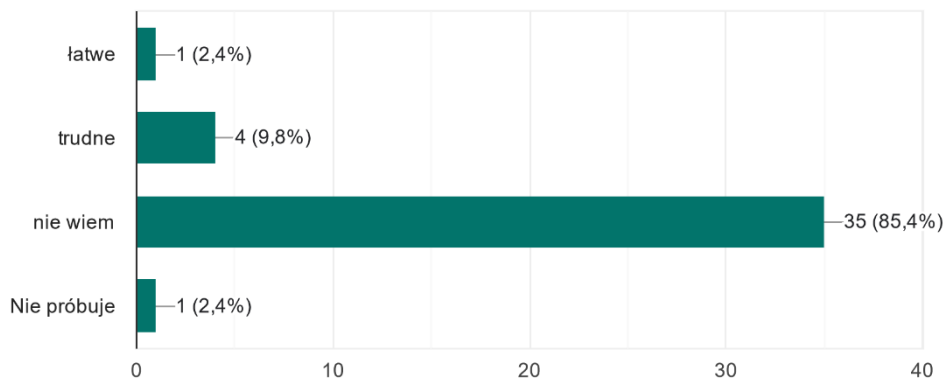
100,00% uczniów przyznało, iż nie miało kontaktu z narkotykami.

Wyk. 56. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?



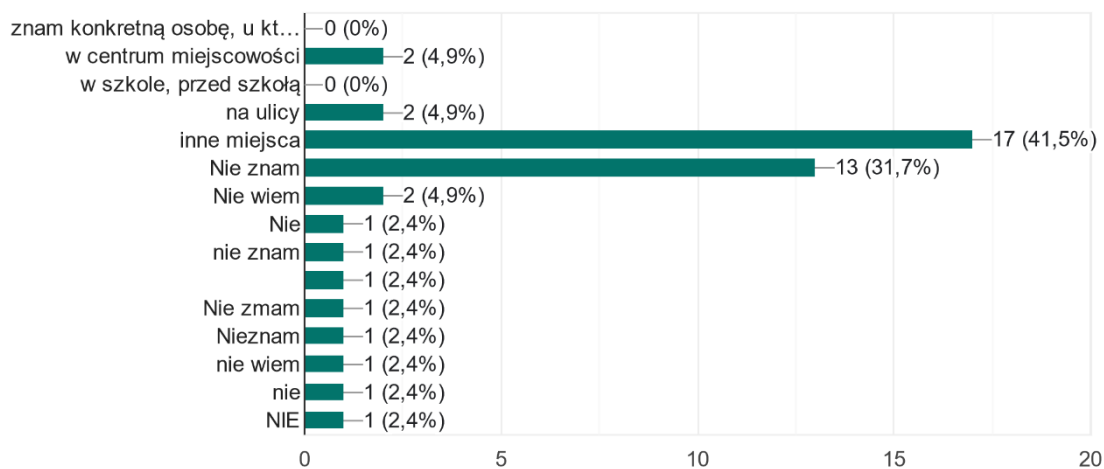
2,40% uczniów uważa, że pozyskanie narkotyków lub dopalaczy w ich gminie jest łatwe. Przeciwnego zdania jest natomiast 9,80% badanych. Istotny jest fakt, iż większość uczniów (85,40%) nie ma wiedzy na ten temat, co świadczy o tym, iż nie poszukiwali tego typu informacji.

Wyk. 57. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki lub dopalacze w swojej miejscowości byłoby



Uczniowie w większości nie potrafią wskazać miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze – takiej odpowiedzi udzieliło 55,80% ankietowanych. Pozostałe osoby wskazywały na: inne miejsca (41,50%), ulicę (4,90%) i centrum miejscowości (4,90%).

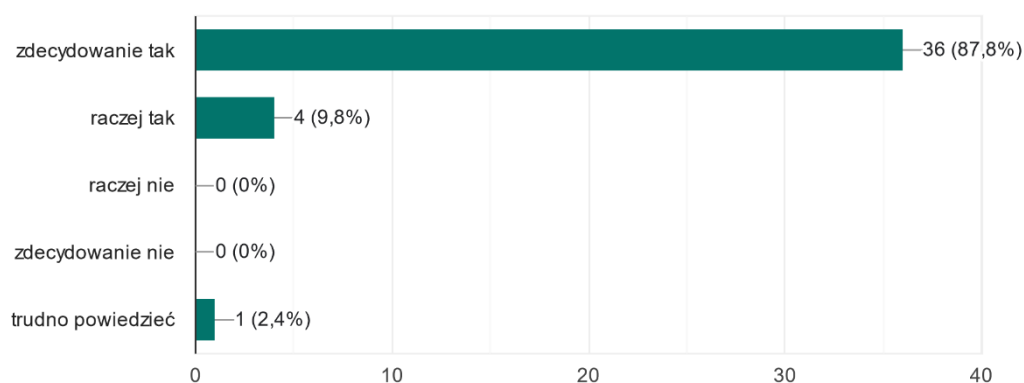
Wyk. 58. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość uczniów przyznało, iż zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia – taką odpowiedź wskazało 87,80% uczniów oraz iż jest to raczej szkodliwe dla zdrowia – 9,80% uczniów. 2,40% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 59. Czy uważasz, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

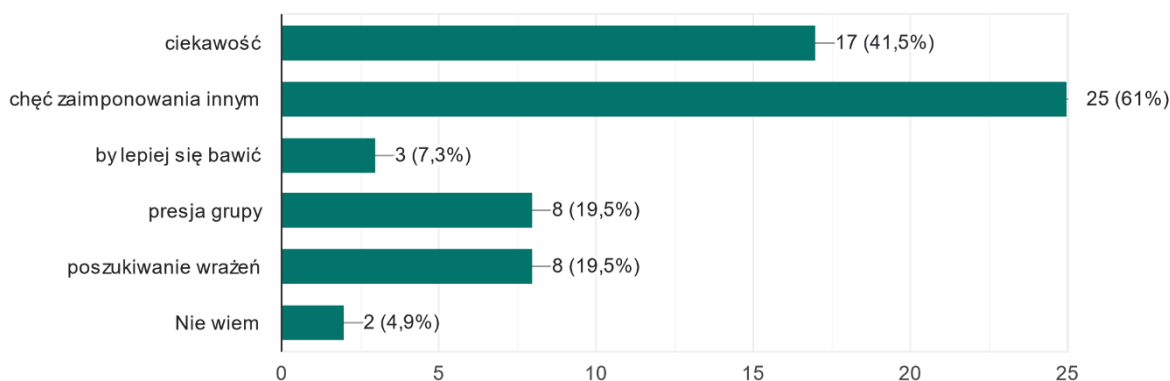


4.5. Profilaktyka z perspektywy dzieci i młodzieży

Niniejszy blok pytań skierowanych do dzieci i młodzieży ma na celu sprawdzenie ich wiedzy oraz poglądów dotyczących substancji psychoaktywnych.

Pierwsze pytanie skierowane do dzieci i młodzieży miało na celu odkrycie powodów, które motywują młodych ludzi do sięgania po substancje psychoaktywne. Jak wynika z zebranych odpowiedzi, głównym powodem skłaniającymi młodych ludzi do sięgania po używki jest: chęć zaimponowania innym (61,00%) oraz ciekawość (41,50%). W dalszej kolejności wskazywano na: presję grupy (19,50%), poszukiwanie wrażeń (19,50%), chęć lepszej zabawy (7,30%).

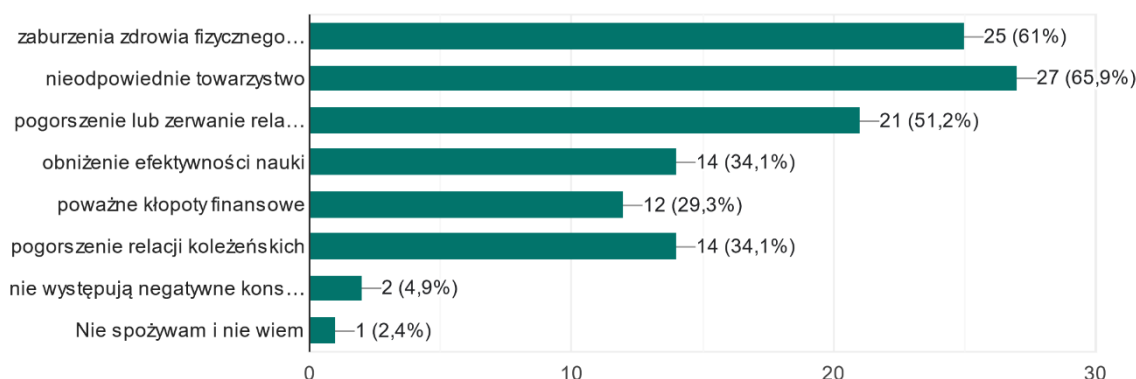
Wyk. 60. Z jakich powodów według Ciebie osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze.



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Jeśli chodzi o konsekwencje zażywania substancji psychoaktywnych to zdaniem uczniów wpływają one przede wszystkim na: nieodpowiednie towarzystwo (65,90%), zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (61,00%), pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych (51,20%), pogorszenie relacji koleżeńskich (34,10%), obniżenie efektywności nauki (34,10%), poważne kłopoty finansowe (29,30%), a zdaniem 4,90% uczniów uzależnienia nie niosą ze sobą żadnych negatywnych konsekwencji.

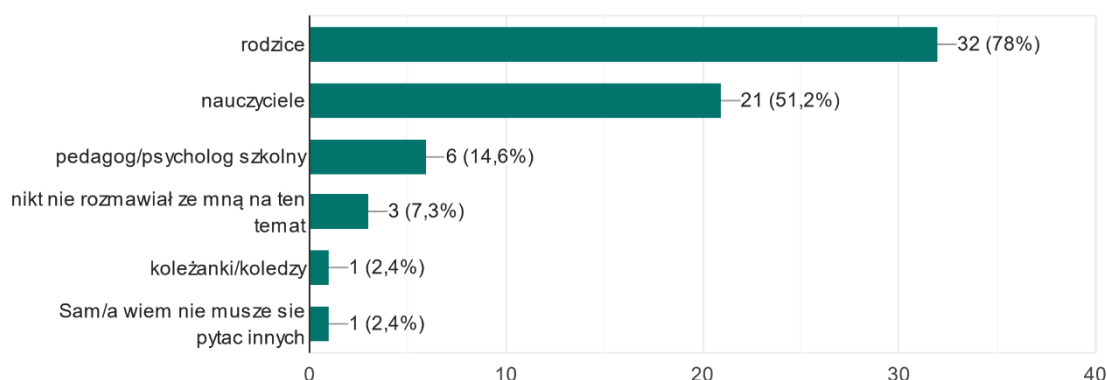
Wyk. 61. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdaniem uczniów to rodzice (78,00%) oraz nauczyciele (51,20%) najczęściej rozmawiają z młodzieżą na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na: pedagoga/psychologa szkolnego (14,60%), kolegów/koleżanki (2,40%). Niepokojący jest fakt, iż aż 2,40% uczniów samodzielnie pozyskuje wiedzę na ten temat oraz, iż 7,30% uczniów uważa, że nikt z nim na ten temat nie rozmawiał.

Wyk. 62. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze?

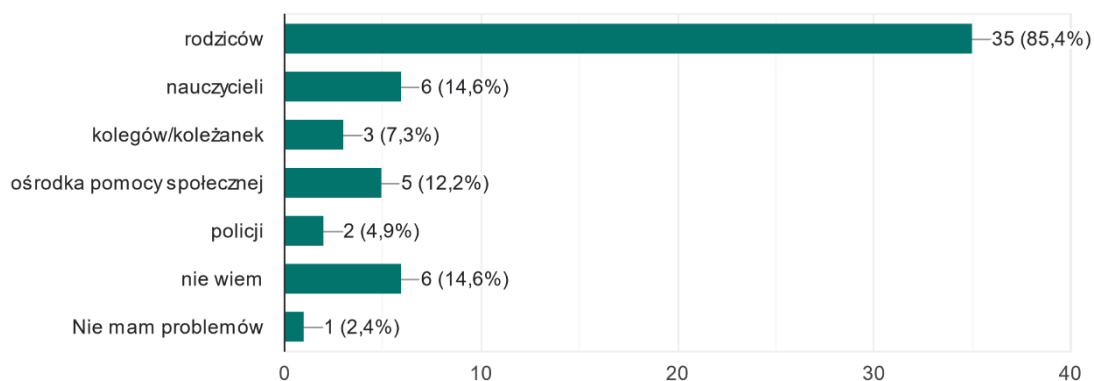


* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie w sytuacjach problemowych zwróciliby się z prośbą o pomoc do rodziców - taką opinię wyraziło 85,40% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali

na: nauczycieli (14,60%), Ośrodek Pomocy Społecznej (12,20%), kolegów i koleżanki (7,30%), Policję (2,90). 14,6% uczniów nie potrafił udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 63. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami?



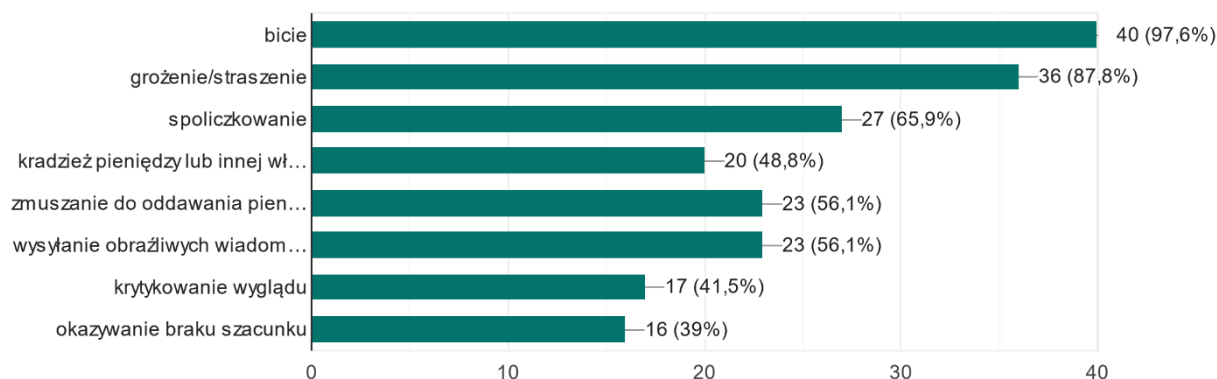
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4.6. Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży

Ostatnim problemem poruszonym w badaniu dzieci i młodzieży był problem przemocy. Celem sprawdzenia wiedzy uczniów na temat zjawiska przemocy, poproszono ich o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy.

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, uczniowie najczęściej wskazywali na następujące zachowania: bicie (97,60%), grożenie, straszenie (87,80%), spoliczkowanie (65,90%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (56,10%), wysyłanie obraźliwych wiadomości (56,10%), kradzież pieniędzy lub innej własności (48,80), krytykowanie wyglądu (41,50%), oraz okazywanie braku szacunku (39,00%).

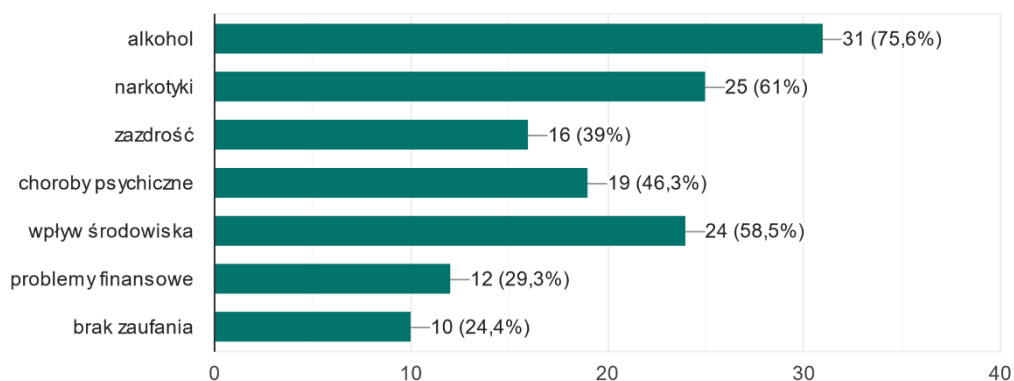
Wyk. 64. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie uważają, że przemoc wynika głównie z nadużywania alkoholu (75,60%) i narkotyków (61,00%), wpływu środowiska (58,50%), ale także z: chorób psychicznych (46,30%), zazdrości (39,00%), problemów finansowych (29,30%), braku zaufania, (24,40%).

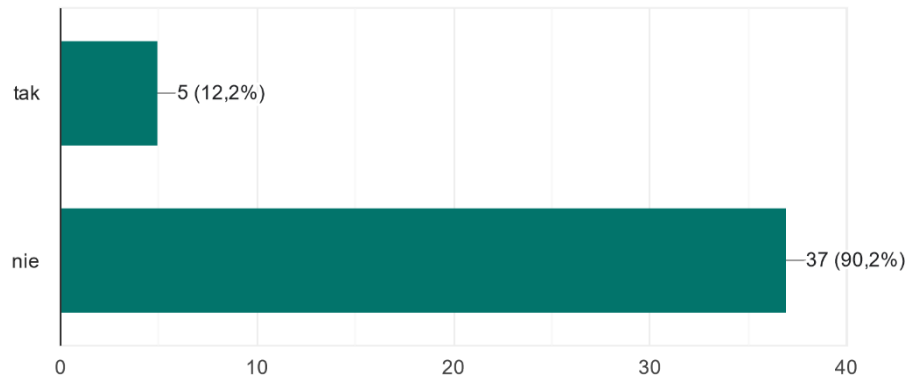
Wyk. 65. Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem prowokują agresję/przemoc wśród młodzieży?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

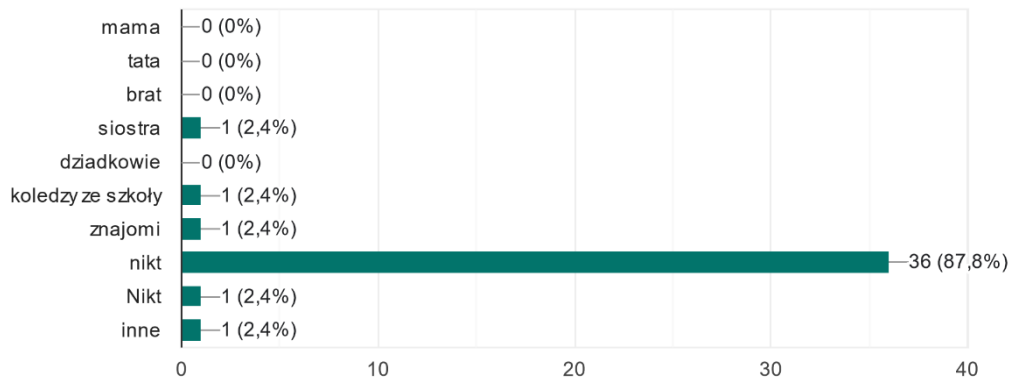
Niepokój budzi fakt, iż aż 12,20% uczniów przyznało, że zdarzyło im się doświadczyć przemocy.

Wyk. 66. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?



Osobami stosującymi przemoc wobec uczniów byli głównie koledzy ze szkoły – taką odpowiedź wskazało 2,40% uczniów, którzy doznali przemocy. Wskazywano także na: znajomych (2,40%) i siostrę (2,40%).

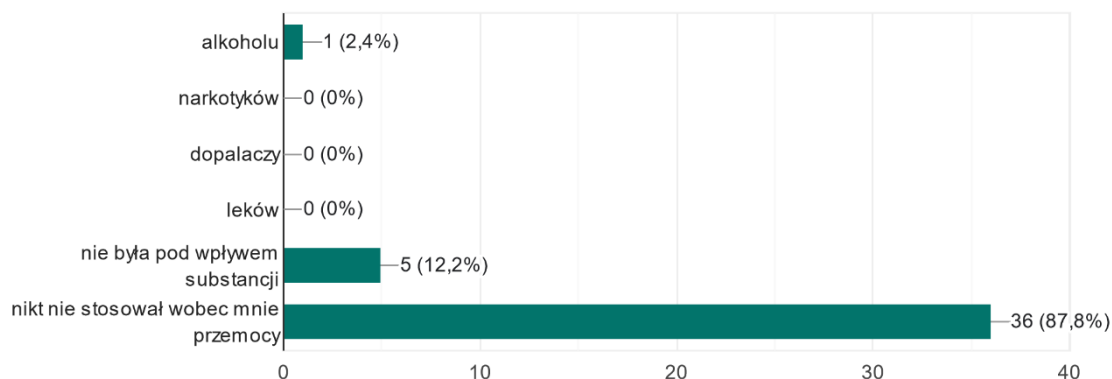
Wyk. 67. Kto stosował wobec Ciebie przemoc?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy uważają, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnych substancji (12,20%). Natomiast 2,40% uczniów uważa, że osoby te były pod wpływem alkoholu.

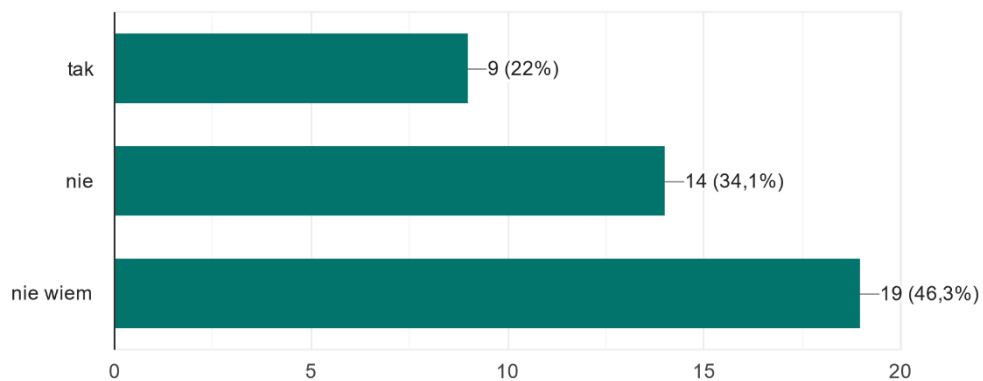
Wyk. 68. Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

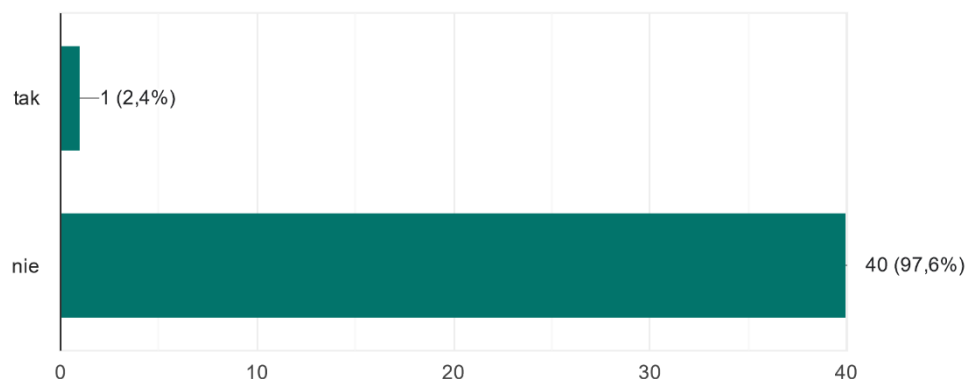
22,00% badanych uczniów twierdzi, że w ich szkole występuje zjawisko przemoc między uczniami. Z tą opinią nie zgodziło się 34,10% uczniów, zaś 46,30% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż problem przemoc rówieśniczej jest obecny w szkołach na terenie gminy.

Wyk. 69. Czy w Twojej szkole występuje problem przemoc między uczniami?



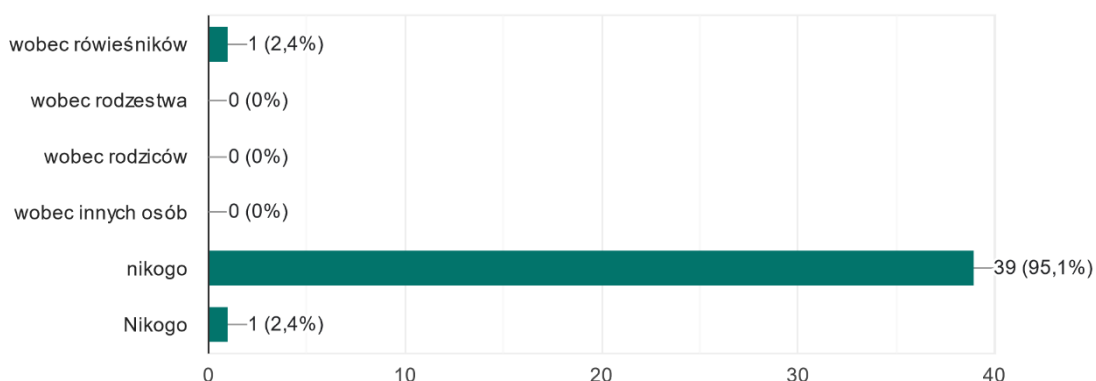
Dodatkowo, 2,40% uczniów przyznało także, iż im samym zdarzyło się stosować przemoc wobec innych osób.

Wyk. 70. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?



Uczniowie Ci stosowali przemoc wobec rówieśników (2,40%).

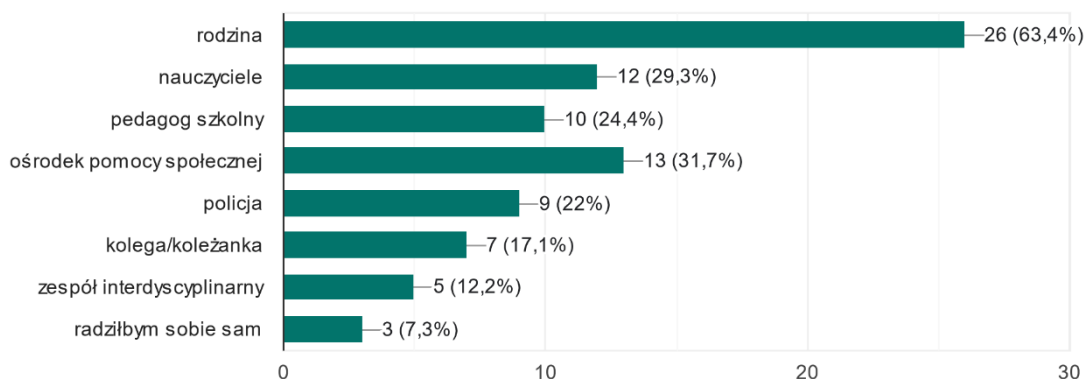
Wyk. 71. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?



** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Z problemem przemocy uczniowie zwróciliby się o pomoc do: rodziny (63,40%), Ośrodka Pomocy Społecznej (31,70%), nauczyciela (29,30%), pedagoga szkolnego (24,40%), Policji (22,00%), kolegi lub koleżanki (17,10%), Zespołu Interdyscyplinarnego (12,20%). Należy zwrócić uwagę na fakt, iż 7,30% uczniów próbowałby radzić sobie samodzielnie.

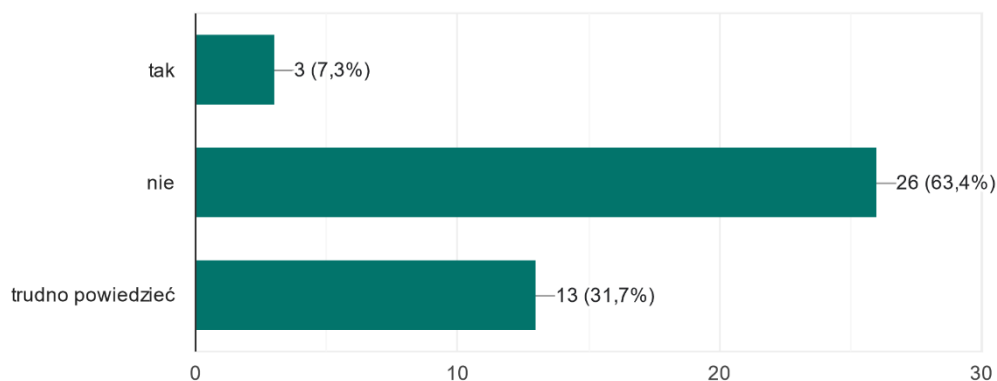
Wyk. 72. Do kogo zwrócił(-a) byś się o pomoc w razie problemu przemocy w rodzinie?



* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

7,30% uczniów zna kogoś kto doświadcza przemocy w swoim domu. 31,70% uczniów nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 73. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?



1. WNIOSKI I REKOMEDNACJE

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminę Milanów w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia

różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem wybranych problemów społecznych,
- Zapoznanie się z problemami uczniów w zakresie postaw i doświadczeń związanych z zagrożeniem alkoholem, narkotykami, papierosami oraz przemocą rówieśniczą lub domową, a także oceny poczucia bezpieczeństwa wśród wybranych osób,

1. Rekomendacje do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców gminy oraz instytucji, których celem jest profilaktyka, powstały na podstawie wniosków z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie Gminy Milanów:

- 1) Ze względu na skuteczność realizowanych obecnie działań profilaktycznych zaleca się kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców.
Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów przemocy domowej, alkoholizmu, narkomanii zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej.
- 2) Wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z problemem uzależnień oraz występowaniem przemocy domowej na poziomie rodzinny, jak i społeczności lokalnej.
- 3) Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień oraz angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalności edukacyjne na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

2. Problem alkoholowy wśród uczniów

Alkohol to substancja, do której dostęp dla uczniów, w porównaniu do narkotyków czy dopalaczy, jest zdecydowanie łatwiejszy. Jego spożywanie jest też powszechnie tolerowane, traktowane jako element tradycji czy kultury, a wręcz nieodłączny element wielu życiowych

wydarzeń — niestety często osoby dorosłe nie widzą problemu w tym, że akceptują włączanie w ten „zwyczaj” osób niepełnoletnich.

- 1) Jak wskazują dane zaprezentowane w niniejszej diagnozie, wśród uczniów nie obserwuje się bardzo wysokiej skali problemów społecznych. Celem przeciwdziałaniu wzrostowi odsetka uczniów sięgających po używki, zaleca się zwiększenie intensywności działań profilaktycznych skierowanych do uczniów i rodziców.
- 2) Warto organizować kampanie informacyjne czy specjalne wydarzenia o charakterze profilaktycznym, prowadzone przez specjalistów, skierowane do ogółu mieszkańców, podczas których będą mieli oni okazję zapoznać się ze specyfiką problemów i sposobami ich przeciwdziałania. Jeśli uczniowie nie otrzymują informacji od osób dorosłych, że takie tego typu zachowania nie powinny być akceptowane, mogą zacząć z biegiem czasu włączać je, mniej lub bardziej świadomie, w repertuar własnych zachowań. Niebagatelna rola w przeciwdziałaniu tego typu sytuacjom przypada szkołom i nauczycielom mających kontakt z rodzicami, ale także władzom samorządowym, które mogą postarać się włączać w lokalne programy przeciwdziałania problemom uzależnień oddziaływania skierowane na edukację i promocję zachowań pożądaných u rodziców oraz pozostałych mieszkańców miasta.
- 3) Warunkiem skuteczności profilaktyki dzieci i młodzieży jest koordynowanie działań obejmujących wszystkie obszary funkcjonowania społeczeństwa. Oznacza to, że interwencje profilaktyczne powinny być skierowane na najważniejsze modyfikowalne czynniki ryzyka (sprzedaż alkoholu, zapewnienie opieki nieletnim, zmniejszenie przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez nieletnich) i czynniki chroniące (edukacja, budowanie umiejętności psychologiczno - społecznych), dotyczące zarówno w samych uczniach, ale również całej społeczności lokalnej.
- 4) Do spożywania alkoholu przyznało się 7,30% uczniów, a 29,30% uczniów uważa, że ich rówieśnicy sięgają po wyroby alkoholowe. Z tego względu zaleca się zorganizowanie kampanii informacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe, mającej na celu uświadomienie, jak alkohol negatywnie wpływa na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności. Celem kampanii jest zwrócenie uwagi uczniów na problem uzależnień alkoholowych oraz wskazanie im konsekwencji sięgania po alkohol przez osoby nieletnie. Działanie to ma na celu obniżenie liczby uczniów, którzy sięgają po alkohol oraz obniżenie wieku pierwszych inicjacji alkoholowych.

- 5) Warsztaty lub szkolenia z ekspertami oraz pogadanki z wychowawcą. Istotne jest, aby działania profilaktyczne kierować do wszystkich uczniów, a także do nauczycieli i rodziców. Holistyczne podejście zwiększy skuteczność prowadzonych działań. Ich głównym celem jest nauczenie uczniów postawy asertywnej oraz wskazanie interesujących możliwości spędzania czasu wolnego w grupie.
- 6) Opracowanie działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach z uwzględnieniem istotnej roli telewizji i Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.
- 7) Zintensyfikować działania ukierunkowane na wzmocnienie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych. Zgodnie z założeniami strategii edukacyjnej, uczniowie powinni zostać wyposażeni w umiejętności psychologiczne oraz społeczne, ponieważ sama wiedza nie chroni ich przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.
- 8) Zwiększenie świadomości rodziców w zakresie konsekwencji spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie. Dane zaprezentowane w niniejszej diagnozie wskazują, iż 9,80% rodziców uczniów, wie że ich dzieci piją alkohol, a 2,40% z nich w ogóle nie zareagowało na tę informację.
- 9) Ze względu na fakt, iż rodzice często nie reagują na informację o sięganiu przez dzieci po substancje uzależniające, zaleca się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców. Zajęcia te powinny być nakierunkowane na wczesne diagnozowanie niepokojących sygnałów, w tym wytyczne do obserwowania i rozmów diagnozujących problem alkoholowy, a także w praktyczny sposób zapoznanie rodziców z alkotestami i testami antynarkotykowymi. Dodatkowo zaleca się zwrócenie uwagi rodziców na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich. Powinny wskazać rzetelne źródła wsparcia i informacji w zasięgu ręki oraz uniwersalne i skuteczne zasady współpracy ze szkołą.
- 10) Wiedzę na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych uczniowie czerpią również od nauczycieli (wskazało na nich 51,20% uczniów). Z tego względu istotne jest, aby nauczyciele potrafili właściwie przekazywać tę wiedzę uczniom. Zaleca się szkolenia z najważniejszych umiejętności wychowawczych dla nauczycieli. Tematyka zajęć powinna być nakierunkowana na obszar konfliktów międzypokoleniowych i komunikację, a także budowanie autorytetu opiekuna lub sposobu na jego odzyskanie.

Istotne jest także, aby podczas szkoleń zwrócić uwagę nauczycieli na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich.

3. Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, rekomenduje się:

- 1) Policja powinna prowadzić szeroko zakrojone akcje prewencyjne związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu. Badanie dorosłych mieszkańców wykazało, że mieszkańcy byli świadkami prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu (56,60% osób było świadkiem takiej sytuacji), a dodatkowo 3,40% ankietowanych mieszkańców przynajmniej raz prowadziła pojazd będąc pod wpływem alkoholu. Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej.
- 2) Rozpoczęcie cyklu szkoleń eksperckich skierowanych do kierowców oraz młodzieży, która uczestniczy w kursie nauki jazdy, z zakresu bezpiecznej jazdy.
- 3) Częstsze monitorowanie przez policję miejsc publicznych na terenie gminy, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób nietrzeźwych i niepełnoletnich spożywających alkohol.
- 4) Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu zaleca się zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców w celu uświadomienia konsekwencji związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe, plakatowe oraz gry miejskie, konkursy.
- 5) Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla pracodawców i pracowników w celu uświadomienia konsekwencji spożywania alkoholu w miejscu pracy.

4. Ze względu na fakt, iż uczniowie sięgają po papierosy oraz po substancje psychoaktywne, rekomenduje się:

- 1) Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia odpowiedzialności sprzedawców i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim.
- 2) Podkreślanie aspektów ekonomicznych związanych z paleniem papierosów. W walce z problemem nikotynowym na terenie gminy oprócz szkodliwości dla zdrowia, powinien zostać również użyty argument, iż kupowanie papierosów wiąże się z poważnym nadszarpnięciem domowego budżetu.

- 3) Edukowanie uczniów poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe, plakatowe lub też konkursy profilaktyczne mające na celu uświadomienie uczniom o szkodliwości palenia papierosów. 56,10% ankietowanych uczniów przyznało, że ich rówieśnicy sięgają po papierosy.
- 4) Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej - aby dać dobry start w dorosłe życie, wolne od używek, potrzebne jest nakierowanie młodej osoby, aby w świadomy sposób ominęła niebezpieczeństwa, które proponuje jej codzienność. Punktem wyjścia do osiągnięcia tego celu powinno być uświadomienie do czego może doprowadzić stosowanie legalnych substancji psychoaktywnych, które torują drogę dopalaczom i narkotykom. Jak konstruktywnie radzić sobie z codziennymi problemami i wpływem otoczenia, jak odmawiać, gdzie szukać rzetelnej wiedzy i pomocy? - odpowiedź na te pytania powinny dać właśnie te zajęcia.
- 5) Podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmocnienia ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się oni wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych. Jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, iż znaczny odsetek ankietowanych wskazał na szkołę, jako miejsce, z którego czerpie wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy.
- 6) Edukacja publiczna, poruszająca kwestię konsekwencji prawnych, zdrowotnych i społecznych używania narkotyków.

5. W celu zmniejszenia się skali problemu przemocowego, zaleca się:

- 1) 22,00% uczniów uważa, że w ich szkole występuje przemoc między uczniami. Z tego względu rekomenduje się zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole. Podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu.
- 2) Szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskiej Karty” w szkole. Równie ważne jest też wsparcie dla rodziców poprzez przeprowadzenie szkolenia w zakresie wychowania pokolenia bez przemocy.
- 3) Zaleca się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie do nauki szkolnej.
- 4) Pikniki rodzinne/ gry miejskie – tego typu działania profilaktyczne mają na celu wzmocnienie więzi rodzinnych. Piknik, czy też gra terenowa to dobra okazja,

aby rodzina mogła spędzić wspólnie czas, a przy okazji uczestniczyć w zajęciach profilaktycznych.

- 5) Szkolenia dla rodziców - które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Zdobyta wiedza pozwoli rodzicom lepiej wypełniać swoje obowiązki, pomoże zrozumieć psychikę młodego człowieka, a także mechanizmy rządzące jego postępowaniem. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
- 6) Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców gminy, dotyczącej problemu występowania zjawiska przemocy, do której dochodzi w domu. Ma ona celu nie tylko zwiększenie wiedzy na temat przemocy, ale także uświadomienie mieszkańcom, że mają obowiązek reagować oraz powiadomić odpowiednie służby, w przypadku gdy dowiadują się o sytuacji występowania przemocy domowej w ich otoczeniu.
- 7) Edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe wskazujące jak rozpoznać przemoc, kroki do powstrzymania przemocy, a także informacje do kogo się zwrócić o pomoc.

6. Celem niwelowania zagrożeń wpływających na występowania problemów społecznych w Gminie Milanów, dodatkowo zaleca się wprowadzenie następujących działań:

- 1) Kontynuowanie działań mających na celu wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, narkomanią.
- 2) Informowanie mieszkańców o różnorodnych zajęciach realizowanych na terenie gminy, umożliwiających pozytywną organizację czasu wolnego mieszkańców.

PODSUMOWANIE

Podsumowując przeprowadzone badania i sformułowane na ich podstawie wnioski zaleca się kontynuowanie realizowanych działań służących kształtowaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji różnych grup społecznych. Przeprowadzone badania pokazały, iż przynoszą one oczekiwane efekty, o czym świadczy między innymi niski wskaźnik występowania problemów społecznych na terenie gminy.

Celem utrzymania osiągniętych już efektów zaleca się konieczność prowadzenia konsekwentnych i zorganizowanych przedsięwzięć warunkujących dobro lokalnej społeczności, w tym konkretnych grup czy środowisk, np.: dorosłych mieszkańców, uczniów różnych typów szkół, a także przedsiębiorców zajmujących się handlem napojami alkoholowymi czy wyrobami tytoniowymi.

Za realizację skutecznych działań profilaktycznych odpowiedzialne są różne osoby, instytucje i organizacje, dlatego też obligatoryjne jest wielokierunkowe podejście do przeciwdziałania zagrożeniom takim jak np. alkoholizm, przemoc, bezdomność czy wypalenie zawodowe.

Bazując na przeanalizowanym materiale badawczym i wysuniętych wnioskach końcowych proponuje się konkretne rozwiązania, które to mają na celu – w sensie globalnym – dbanie o jakość życia społeczności na terenie Gminy Milanów.

Najskuteczniejszą metodą walki z problemami społecznymi zdają się być rozmowy ze specjalistami oraz kampanie profilaktyczne, a także większa kontrola i egzekwowanie przestrzegania prawa.

Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny.

To, że jakiegoś problemu nie widać nie znaczy, że on nie istnieje - kluczową kwestią jest uwrażliwienie społeczeństwa oraz zwiększanie jego świadomości na temat wszystkich problemów społecznych.